

Stichting Autoriteit Financiële Markten
Begroting 2010

Amsterdam, 19 november 2009

Voorwoord

Als gedragstoezichthouder op de Nederlandse financiële markten is het stellen van prioriteiten in deze tijden meer dan ooit noodzakelijk. Het bevorderen van eerlijke en transparante financiële markten vergt keuzes. In deze begroting leest u onze plannen voor 2010: de lat gaat verder omhoog.

De ontwikkelingen rond de financiële crisis, zowel internationaal als in Nederland, benadrukken dat gedrag in de financiële wereld grote gevolgen kan hebben voor de economische welvaart. Ook in Nederland hebben we hiervan de consequenties gezien. Zowel de directe financiële kosten van de steunoperaties als de kosten van de economische recessie zijn uitzonderlijk hoog.

We kregen in 2009 ook te maken met het faillissement van een Nederlandse bank. Onafhankelijk onderzoek naar de exacte toedracht wordt nog uitgevoerd, maar wel wordt nog eens duidelijk dat een bank niet zonder het vertrouwen van zijn klant kan. Het toont eens te meer aan dat de keuze van aanbieders van financiële producten om de klant centraal te stellen een existentiële noodzaak is. Deze keuze vergt een wezenlijke cultuurverandering van banken en verzekeraars.

Mede in het licht van deze ontwikkelingen kiest de AFM in 2010 voor acht thema's die prioriteit krijgen. We hebben in 2009 al enkele belangrijke stappen gezet. De AFM presenteerde samen met DNB principes voor beloningsbeleid, niet alleen voor de top, maar ook voor de andere medewerkers in de financiële wereld. We hebben een voorstel ter consultatie voorgelegd voor de aanscherping van de normen bij hypotheekverstrekking. En er zijn meer dan voorheen onderzoeken gedaan naar financiële adviezen over hypotheeken, krediet en betalingsbeschermende verzekeringen. Deze onderzoeken hebben geleid tot veel boetes en andere maatregelen op basis van signalen van slechte praktijken

In 2010 kiezen wij voor acht thema's in ons toezicht. Hiervan betreffen drie speerpunten het toezicht op de financiële dienstverlening: productaanbieders moeten de klant centraal stellen, de kwaliteit van financiële dienstverlening dient beter te worden en de hoogte en risico's van pensioenen transparanter. Verder zal de aanpak van zware schendingen van de integriteit eveneens prioriteit krijgen. Voor de kapitaalmarkten kiezen we specifiek voor de ontwikkeling van het toezicht internationale handelsplatformen, de verhoging van de kwaliteit van financiële informatie en de verbetering van de zichtbaarheid van de aanpak van marktmisbruik. Tot slot krijgt de kwaliteit van Europees toezicht prioriteit.

Om deze thema's in 2010 goed op te kunnen pakken, is een professionele organisatie van de AFM van groot belang. Onder het motto 'samen, slimmer, strakker' zijn wij daarom een aantal projecten gestart die de AFM nog beter moeten toerusten om de kwaliteitsorganisatie te zijn die op een effectieve wijze gedrag in de financiële markt weet te beïnvloeden. Operationele excellentie in de eigen organisatie is daarbij het uitgangspunt.

Zo zijn wij bezig ons proces van signalering, risicoanalyse en prioritering te optimaliseren. Ook investeren wij in de verbetering van de communicatie met de ondernemingen die onder toezicht staan en met andere stakeholders ('duidelijke taal'), en hebben wij gewerkt aan de verbetering van de telefonische bereikbaarheid. Dit zijn enkele voorbeelden van activiteiten die onderdeel uitmaken van de veranderagenda. Enkele verbeterprojecten hebben al geleid tot een verandering in werkwijze, andere projecten zullen in 2010 worden geïmplementeerd en geborgd in de organisatie.

De ambities van de AFM voor 2010 zijn duidelijk, de lat gaat dus verder omhoog. Dat is nodig. Dat is óók een les die wij uit de recente ontwikkelingen trekken. Het is aan alle marktpartijen in de financiële wereld om het beter te gaan doen, in het belang van eerlijke en efficiënte kapitaalmarkten en van een zorgvuldige behandeling van de consument.

Namens de Managementgroep van de AFM,

Hans Hoogervorst

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
0 Leeswijzer	6
1 Risicogestuurd toezicht	7
1.1 Missie	7
1.2 Macro economische vooruitblik 2010	8
1.2.1 De financiële sector	9
1.2.2 De financiële consument	10
1.3 Risicoparagraaf	10
1.3.1 Risico's in het toezicht	10
1.3.2 Risico's bedrijfsvoering	13
1.3.3 Gevolgen van risico's en onzekerheden op het budget	15
1.4 Thema's AFM 2010	16
1.4.1 Productaanbieders gaan de klant centraal stellen	16
1.4.2 Kwaliteit van financiële dienstverlening wordt beter	18
1.4.3 Hoogte en risico's van pensioenen worden transparanter	18
1.4.4 Meer doelgerichte en snellere aanpak zware schendingen integriteit	19
1.4.5 Kwaliteit (financiële) informatie kapitaalmarkten wordt verbeterd	20
1.4.6 Internationale handelsplatformen worden eerlijker en efficiënter	21
1.4.7 Toezicht op marktmisbruik wordt meer zichtbaar	21
1.4.8 Bevorderen kwaliteit Europees toezicht	22
2 Uitvoering wettelijke taken	23
2.1 Aanbieden	23
2.2 Optreden als clearinginstelling	24
2.3 Verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten	25
2.4 Verlenen van accountantsdiensten	26
2.5 Adviseren en bemiddelen	27
2.6 Uitgeven van effecten	28
2.6.1 Deponeren financiële verslaggeving	28
2.6.2 Financiële verslaggeving	29
2.6.3 Meldingen en Marktmisbruik	30
2.6.4 Emissies en openbare biedingen	30
2.7 Marktexploitanten	31
2.8 Onderhouden van effectenafwikkelingsystemen	32
2.9 Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme	32
2.10 Onderhouden van een betalingsafwikkelingssysteem	32
2.11 Toezicht pensioenuitvoerders	33
2.12 Wet handhaving consumentenbescherming	33
2.13 Toezicht BES	34
2.14 Toezicht credit rating agencies	35
2.15 Integriteitstoezicht	35
2.16 Toezicht op informatieverstrekking	36
3 Directe toezichtondersteuning	37
3.1 Juridische zaken	37
3.2 Strategie, Beleid en Internationale zaken	37
3.3 Communicatie	38

4	Governance en bedrijfsvoering.....	39
4.1	Governance	39
4.1.1	Compliance & Privacy	39
4.1.2	Klachtenregeling	39
4.2	Bedrijfsvoering.....	40
4.2.1	Planning & Control cyclus 2010	40
4.2.2	Hoofdmomenten planning & control cyclus 2010	40
4.2.3	Prestatie- en effectmeting.....	41
4.3	Personeel & Organisatie.....	43
4.4	Informatisering.....	43
4.5	Facilitair Bedrijf.....	44
4.6	Planning, Control en Financiën.....	44
4.7	Interne Audit Dienst.....	44
5	Budgettaire gevolgen van beleid.....	45
5.1	Kostenkader	45
5.2	Totale kosten	46
5.2.1	Begroting per kostensoort	47
5.3	Kosten per toezichtcategorie	48
5.4	Van begroting naar heffingen.....	48
5.4.1	Overheidsbijdrage	49
5.4.2	Marktbijdrage ('heffingen')	49
5.4.3	Evaluatie bekostigingssystematiek.....	50
	Bijlage 1: Overzicht prestatie indicatoren begroting 2010.....	51
	Bijlage 2: Systematiek kostentoerekening en bepaling marktbijdrage ('heffingen')	53
	Bijlage 3: Investeringsbegroting	56
	Bijlage 4: Kosten per toezichtcategorie	57
	Bijlage 5: Van begroting naar jaarlijkse heffingen per toezichtcategorie voor 2010 (exclusief exploitatieverschil 2009).....	59
	Bijlage 6: Grondslag en systematiek van de begroting	61

0 Leeswijzer

Dit document is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 1 wordt beschreven welke risico's de AFM in de markt ziet en welke thema's de AFM op basis daarvan heeft gekozen voor 2010. In hoofdstuk 2 worden de wettelijke toezichttaken toegelicht. Hoofdstuk 3 beschrijft de aandachtsgebieden van de directe toezichtondersteuning van de AFM. Dit betreft de zelfstandige activiteiten van deze afdelingen naast de bijdrage die zij leveren aan de thema's van de AFM voor 2010. In hoofdstuk 4 worden de geplande activiteiten van de bedrijfsvoeringonderdelen toegelicht. Hoofdstuk 5 schetst de budgettaire gevolgen van het beleid voor de verschillende taken van de AFM.

1 Risicogestuurd toezicht

Wat doet de AFM, waarom en hoe? Het antwoord op deze vragen staat in de missie, die ingaat op de taak, het werkterrein en de kernwaarden van de AFM. De volgende vragen die wij onszelf stellen hebben betrekking op de risico's in het toezicht en de wijze waarop wij daarmee omgaan. Op basis van de onderscheiden risico's in het toezicht heeft de AFM een achttal thema's gedefinieerd.

1.1 Missie

De AFM bevordert eerlijke en transparante financiële markten. Wij zijn de onafhankelijke gedragstoezichthouder op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. De AFM bevordert zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten en ziet toe op een eerlijke en efficiënte werking van kapitaalmarkten.

Ons streven is het vertrouwen van consumenten en bedrijven in de financiële markten, zowel nationaal als in internationaal perspectief, te versterken. Op deze manier draagt de AFM bij aan de welvaart en de economische reputatie van Nederland.

De AFM is actief op twee terreinen:

- Financiële dienstverlening:

De AFM bevordert de zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten. Bedrijven en personen die financiële diensten verlenen, moeten deskundig, betrouwbaar en integer zijn. De informatie van financiële ondernemingen en pensioenuitvoerders dient feitelijk juist, begrijpelijk en niet misleidend te zijn. De ondernemingen moeten handelen in het belang van hun klanten (zorgplicht);

- Kapitaalmarkten:

De AFM bevordert de eerlijke en efficiënte werking van kapitaalmarkten, waarop beleggers kunnen vertrouwen. Wij handhaven de spelregels voor degenen die actief zijn op de markt van aandelen en andere effecten. Marktmisbruik – gebruik van voorwetenschap, manipulatie of misleiding – is verboden. Beursgenoteerde bedrijven moeten koersgevoelige informatie (kgi) tijdig en correct naar buiten brengen. Wij handhaven de regels voor de uitgifte van effecten en openbare biedingen, voor financiële verslaggeving en voor accountants die de verslaggeving controleren.

De AFM hanteert in haar toezicht vijf kernwaarden:

1. Verantwoordelijkheid

Wij gaan uit van de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven. Burgers dienen zich ook zelf te verdiepen in de financiële producten waarvoor zij belangstelling hebben. Bedrijven zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun producten en diensten en daarmee voor het vertrouwen in de financiële markten. Ons toezicht is op maat: het toezicht is meer op afstand naarmate we kunnen vertrouwen op naleving.

2. Doortastendheid

Als handhaver van wet- en regelgeving treedt de AFM waar nodig doortastend op. Bij het toezicht op de naleving van de wet hebben wij verschillende instrumenten tot onze beschikking. De inzet van onze instrumenten is steeds gericht op effectieve beïnvloeding, opdat de regels worden nageleefd.

3. Zorgvuldigheid

Bij doortastendheid hoort zorgvuldigheid; een doortastende toezichthouder dient zelf zorgvuldig te zijn. De AFM brengt altijd eerst de feiten in beeld alvorens hierover een oordeel te vormen en tot acties over te gaan. De AFM heeft daarbij steeds oog voor een gelijk speelveld tussen marktpartijen.

4. Oriëntatiepunt

Wij willen een oriëntatiepunt zijn voor de markt. Wij geven waar nodig duidelijkheid over wat moet of mag, en wat niet mag. We voeren een dialoog met degenen die onder toezicht staan en met anderen die belang hebben bij het werk van de AFM. Wij zijn zo voorspelbaar mogelijk.

5. Doelmatigheid

We zijn ons bewust van de kosten van toezicht, van de directe kosten van de AFM én van de kosten van de naleving van wetgeving. Dit bewustzijn vertaalt zich in de ambitie de financiële en andere (administratieve) lasten, zoveel mogelijk te beperken, en onze middelen zo doelmatig mogelijk in te zetten. Wij werken daarvoor samen met andere toezichthouders en handhavers, zowel in Nederland als over de grens.

1.2 Macro economische vooruitblik 2010

Overheden hebben het afgelopen jaar diep ingegrepen in de financiële sector. Daarnaast hebben overheden, via automatische stabilisatoren en discretionair beleid, de economie sterk gestimuleerd. Dit blijven zij waarschijnlijk ook in 2010 doen. Wel wordt de vraag steeds prangender, wanneer overheden de gaten die geslagen zijn in de begroting, gaan dichten. Dit zal een drukkend effect hebben op het economisch herstel. Ook relevant voor 2010 is de vraag wanneer centrale banken beginnen het expansieve monetaire beleid terug te draaien.

Voor een houdbaar herstel is het nodig dat de wereldwijde onbalans tussen de VS als netto importeur, en China, Duitsland en Japan als netto exporteurs, vermindert. Dit vergt fundamentele, pijnlijke bestedingsverschuivingen. Aanpassingen van de wisselkoers van de belangrijkste munten horen hier ook bij. De houdbaarheid van het economisch herstel is deels afhankelijk van de vraag in hoeverre landen bereid zijn deze pijn te lijden.

Er is kortom een aantal onzekerheden, dat in 2010 voor volatiliteit en instabiliteit kan blijven zorgen. Nederland is als open economie sterk afhankelijk van de wereldeconomie. Het Centraal Planbureau verwacht een licht aantrekkende wereldhandel in 2010. Het herstel in Nederland komt echter slechts traag op gang. De werkloosheid volgt de economische ontwikkeling met vertraging en loopt in 2010 verder op. Desondanks wordt de koopkracht van Nederlandse huishoudens nog slechts weinig aangetast.

1.2.1 *De financiële sector*

De Nederlandse financiële sector is in de kredietcrisis zwaar geraakt. De komende jaren zullen in het teken staan van het likken van de wonden, het verdwijnen van zwakkere partijen, het ontvlechten van grote organisaties, en het opbouwen van nieuwe, afgeslankte financiële instellingen. Het verdienmodel van sommige instellingen is niet houdbaar gebleken. Vele instellingen zullen zich af moeten vragen in hoeverre hun verdienmodel revisie behoeft. Dit geldt voor de gehele sector, van de individueel werkende tussenpersoon tot de grote conglomeraten. De AFM vindt dat het centraal stellen van de klant het enige juiste verdienmodel is voor de financiële sector.

De kredietcrisis heeft ook aangetoond dat de internationalisering van regulering en toezicht is achtergebleven bij de internationalisering van instellingen en markten. De AFM hecht daarom grote waarde aan Europees toezicht van hoge kwaliteit. De crisis heeft ook benadrukt dat er op kapitaalmarkten behoefte bestaat aan betere informatie. Hierbij gaat het niet zozeer om de kwantiteit, maar vooral om de kwaliteit van informatie.

De effectenhandel staat sinds het van kracht worden van de MiFID (Markets in Financial Instruments Directive) onder verhevigde concurrentiedruk. Onder deze druk ligt verdergaande consolidatie voor de hand. Tegelijkertijd zal een deel van de handel die nu nog *over the counter* plaatsvindt, zich, onder invloed van nieuwe regelgeving, verplaatsen naar handelsplatformen. Op deze wijze worden tegenpartijrisico's verminderd. Deze twee ontwikkelingen onderstrepen het belang van eerlijkheid en efficiëntie van de handelsplatformen.

1.2.2 *De financiële consument*

Nederlandse huishoudens zijn op meerdere vlakken financieel geraakt door de crisis. De betaalbaarheid van pensioenen, uitgedrukt in de dekkingsgraad, is sterk gedaald, van gemiddeld 130 procent in 2006 tot 107 procent eind augustus 2009. Enerzijds door in waarde gedaalde beleggingen, anderzijds door een gedaalde rekenrente, waardoor de waardering van de toekomstige pensioenverplichtingen sterk is gestegen.

De verwachting van consumenten over hun pensioen loopt sterk uiteen. Een derde van recent gepensioneerden blijkt teleurgesteld te zijn over de hoogte van het pensioen. Consumenten begrijpen niet welke factoren de hoogte van het pensioen beïnvloeden. Hierdoor zijn ze in de periode vóór pensionering minder goed in staat de juiste financiële beslissingen te nemen. Tijdige, juiste en volledige informatieverstrekking, kwalitatief hoogwaardig advies en interesse van de consument voor zijn eigen situatie zijn drie belangrijke ingrediënten voor een goed functionerende pensioenmarkt.

In 2009 waren er voor het eerst sinds lange tijd weer minder dan 1 miljoen beleggende huishoudens. Veel particuliere beleggers zijn het afgelopen jaar, na negatieve tot zeer negatieve rendementen, op het dieptepunt uit de markt gestapt.

Naast de financiële bezittingen is ook het ‘stenen vermogen’ aangetast. De huizenmarkt zakte in 2009 in. Voor 2010 wordt nog geen herstel voorzien. De onzekere prijsontwikkeling op de huizenmarkt onderstreept de noodzaak voor verantwoorde kredietverlening en passende advisering.

1.3 **Risicoparagraaf**

1.3.1 *Risico's in het toezicht*

Het toezicht van de AFM is risicogestuurd. Maar de AFM kan niet alle risico's aanpakken, zoals de politie ook niet op alle wegen de snelheid controleert of bij elk stoplicht een camera plaatst. De AFM wil vooral daar aanwezig zijn waar de risico's het grootst zijn. Overal aanwezig zijn is niet haalbaar en zou ook te kostbaar zijn. Dat betekent dat de prioriteiten in het toezicht afhankelijk zijn van de risicoanalyse die de AFM maakt. Het gaat om risico's in de markt waartegen de AFM actie onderneemt, maar ook om risico's waartegen de AFM (nog) niet kan optreden maar die wel relevant zijn voor het functioneren van financiële markten.

Het risicogestuurde toezicht van de AFM rust op twee pijlers. Enerzijds wordt een analyse van de markt gemaakt op basis waarvan de thema's in het toezicht worden gekozen (zie paragraaf 1.4). Anderzijds past de AFM op basis van concrete signalen gedurende het jaar de prioriteiten aan.

In het jaarverslag 2008 heeft de AFM voor het eerst een risicoverklaring opgenomen. Veel van de daarin genoemde risico's zijn doorvertaald in de geprioriteerde thema's van de AFM voor 2010, zoals beschreven in paragraaf 1.4. Omdat er veelal substantiële veranderingen in de markt worden beoogd, krijgt een aantal van de gekozen thema's naar verwachting meerdere jaren prioriteit. Gedurende het begrotingsproces voor 2011 worden de thema's opnieuw bekeken tegen het licht van de nieuwe ontwikkelingen en worden de thema's voor 2011 gekozen.

Naast de gekozen thema's die prioriteit krijgen in 2010 zijn er ook risico's die doorlopend aandacht krijgen, en die eveneens tot optreden van de AFM leiden bij specifieke misstanden. Dit geldt bijvoorbeeld voor het toezicht op de deelmarkten van beleggingsobjecten uitvaartverzekeringen en vastgoed-CV's. Hetzelfde geldt (deels) voor de controle op de publicatie van koersgevoelige informatie, het toezicht op de financiële verslaggeving en op de accountantsorganisaties. Daarnaast geldt dit voor signalen dat de bedrijfsprocessen en risico's op het gebied van IT bij onder toezicht staande instellingen onvoldoende worden beheerst. Ook bestaan risico's bij in het buitenland gevestigde bijkantoren en grensoverschrijdende activiteiten van in Nederland gevestigde (beleggings)ondernemingen.

Buiten de gestelde prioriteiten zijn er gebieden waar de AFM geen bevoegdheden heeft om op te treden, maar waar wij wel risico's signaleren. Zo heeft de AFM zeer beperkte bevoegdheden om toezicht te houden op aanbieders die een inleg vragen van meer dan 50.000 euro of op uitgevende instellingen die effecten uitgeven die een emissieomvang kennen van minder dan 2,5 miljoen euro. De Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) geeft de AFM wel beperkte mogelijkheden om onderzoek te beginnen bij deze groep aanbieders bij vermoedens van tekortschietende informatieverstrekking aan hun beleggers.

Onder de Wet op het financieel toezicht (Wft) zijn zij echter niet vergunning- of prospectusplichtig. Het vrijstellingsbedrag van 50.000 euro is bepaald vanuit de gedachte dat beleggers boven deze grens tot de professionals met voldoende kennis en ervaring moeten worden gerekend. In de afgelopen jaren blijkt een groot deel van de particuliere beleggers relatief eenvoudig over dit bedrag te kunnen beschikken (bijvoorbeeld door overwaardehypotheek, kapitaal dat ter beschikking komt door een kapitaalverzekering of een erfenis). Daarmee zijn zij echter niet automatisch voldoende deskundig en professioneel. De consequentie is dat de 50.000 euro grens te weinig bescherming biedt en niet langer geschikt is om het bedoelde onderscheid te maken. Gedacht zou kunnen worden aan de verhoging van de vrijstellingsgrens tot 100.000 euro.

De AFM constateert dat een groeiend aantal bedrijven gebruik lijkt te willen maken van vrijstellingen. Zij vallen dan niet onder de vergunningplicht. De AFM heeft sinds eind 2008 (beperkte) mogelijkheden om toezicht te houden op oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen die voorheen niet onder het toezicht van de AFM vielen (Wet handhaving consumentenbescherming, implementatie richtlijn Oneerlijke Handelspraktijken). Grove misleiding kan daarmee worden aangepakt. Dit wordt ook aangepakt onder het thema *Meer doelgerichte en snellere aanpak zware schendingen integriteit*.

In aanvulling daarop wordt in 2010 in de Wft een bepaling opgenomen die regelt dat reclame-uitingen voor financiële producten die onder vrijstelling van toezicht vallen een vrijstellingsvermelding moeten opnemen. Dit geldt voor financiële producten die aangeboden worden aan het publiek. De vrijstellingsvermelding waarschuwt de consument dat dit product niet onder het toezicht van de AFM valt. De regelgeving van de vrijstellingsvermelding geldt overigens niet voor alle vrijgestelde producten. Uitgezonderd is bijvoorbeeld de toelating van effecten tot de handel aan een gereguleerde markt.

Het is belangrijk om te voorkomen dat er ongewenste gaten in het toezicht zijn, op gebieden die ten onrechte niet gereguleerd zijn. Over het algemeen is er meer toezicht nodig op transacties die niet via de beurs verlopen ('over-the-counter'), zoals de handel in verzekeringen tegen kredietrisico's. Op Europees niveau wordt gewerkt aan het instellen van toezicht op kredietbeoordelingorganisaties en zijn de eerste stappen gezet in de richting van regulering van hedgefondsen. De AFM volgt deze initiatieven en draagt er waar mogelijk (kritisch) aan bij.

Een volledig beeld van de handel is voor de AFM essentieel om de handelsgedragingen op onder toezicht staande platformen te kunnen analyseren. De meer gespreide handel, als gevolg van de invoering van de MiFID maakt dit moeilijker. De AFM beschikt op grond van de MiFID over een systeem van transactierapportage. Om het volledig beeld van de handelsgedragingen te hebben heeft de AFM, naast geautomatiseerde eigen systemen, ook real time informatie van handelsplatformen nodig. Ook de afwikkeling van effectentransacties blijft een punt van grote aandacht voor de AFM.

De AFM streeft ernaar om de geleerde lessen uit de kredietcrisis zo snel mogelijk te verwerken in het toezicht. In 2009 en 2010 lopen het parlementair onderzoek naar het financiële stelsel, de evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van de AFM en de evaluatie van de samenwerking met de Nederlandsche Bank (DNB). Daarnaast loopt het onderzoek naar de ondergang van DSB, waarin ook de rol van de AFM en de samenwerking met DNB aan de orde zullen komen.

De AFM verleent, binnen de wettelijke kaders, volledige medewerking aan deze onderzoeken om zo het toezicht op de financiële markten waar nodig te verbeteren. Daarnaast kunnen de gevolgen van de financiële crisis ook in 2010 leiden tot onvoorziene activiteiten die aanleiding kunnen zijn voor herprioritering.

De AFM zet zich ook in 2010 in voor het verbeteren van het juridisch kader waarbinnen het toezicht plaatsvindt en voor het vormgeven van toezicht op nieuwe terreinen. Het financiële toezicht staat als gevolg van de financiële crisis aan de vooravond van ingrijpende veranderingen. Dit zal in 2010, evenals in 2009, leiden tot aanpassingen van (inter)nationale wet- en regelgeving. Op sommige beleidsterreinen, zoals de herinrichting van het financieel toezicht in Europa, zijn de voorstellen al concreet. Op andere beleidsterreinen is slechts sprake van contouren of voorstellen waarvan onduidelijk is of en in welke vorm zij uiteindelijk tot regelgeving gaan leiden (zoals bij de Europese voorstellen voor beleggingsproducten en de voorstellen voor het onder toezicht stellen van (bijna) alle beleggingsinstellingen). Duidelijk is in ieder geval dat de impact van deze wijzigingen op de Nederlandse financiële markt en de toezichthoudende rol van de AFM groot zal zijn. Aangezien de (Europese) veranderingen direct invloed hebben op de Nederlandse markt en de reikwijdte en kwaliteit van het toezicht door de AFM, is het van belang om betrokken te zijn bij de ontwikkeling van bovenstaande initiatieven. Dat betekent dat de organisatie flexibel moet kunnen opereren. Dit heeft het inherente risico dat lopende het jaar de prioritering van activiteiten herzien moet worden.

1.3.2 Risico's bedrijfsvoering

Naast de risico's die direct gerelateerd zijn aan het toezicht op de markt, signaleren wij ook risico's in onze bedrijfsvoering. Deze risico's hebben zowel betrekking op de toezicht- als op de ondersteunende processen. Zij zijn van belang omdat zij effect hebben op de efficiëntie en professionaliteit van het uitvoeren van onze taken.

Voor 2010 zijn de volgende bedrijfsvoeringrisico's als belangrijkste geïdentificeerd:

- Inzicht (inter)nationale financiële markt en de maatschappij:

Over het algemeen is één van de belangrijke risico's voor een toezichthouder dat deze onvoldoende inzicht heeft in en kennis heeft van de betreffende (inter)nationale financiële markten. Wij zoeken dan ook structureel naar nieuwe wegen om relevante informatie te vergaren. In 2010 participeert de AFM niet alleen actief in (inter)nationale netwerken, ook maken wij een meer macro-economische analyse van de markt en gaan wij meer gericht actief op zoek naar signalen.

- Doorlooptijd signaal - zichtbare actie AFM:
Wij zijn ons ervan bewust dat onze handelingssnelheid naar aanleiding van signalen en de zichtbaarheid van onze acties belangrijke factoren zijn voor de gepercipieerde kwaliteit en effectiviteit van het gedragstoezicht. De AFM moet steeds zorgvuldige afwegingen maken tussen doortastendheid en zorgvuldigheid en heeft uiteraard te maken met de vertrouwelijkheid van de informatie waarover zij beschikt. Een verkeerde beslissing kan grote gevolgen hebben voor de financiële sector en voor de reputatie van de AFM en van het toezicht in het algemeen. Om die reden besteden wij ook in 2010 bijzondere aandacht aan hoe om te gaan met het spanningsveld tussen deze kernwaarden.
- Processen en informatiesystemen:
De continu veranderende omgeving vraagt om structurele aandacht van de AFM om (toezicht)processen en informatiesystemen aan te passen. Uiteraard is er sprake van samenhang hiertussen. Het programma AFM-Toezicht-Ondersteunende Modules (ATOM) heeft de hoogste prioriteit bij de informatisering van de AFM. Dit programma heeft tot doel toezichtprocessen optimaal met ICT te ondersteunen. Daarbij hoort dat zoveel mogelijk met generieke applicaties wordt gewerkt, die ingezet worden voor processen in verschillende toezichttaken. In de eerste fase zijn een nieuw elektronisch loket en een nieuw CRM-systeem ontwikkeld, en zullen deze worden toegepast voor de processen van vergunningverlening en registreren. Geleidelijk zullen de ATOM-applicaties diverse verouderde systemen vervangen. In 2010 wordt besloten welke processen worden aangepakt in de tweede fase van ATOM. Het programma vergt forse inspanning in tijd en geld. Een succesvolle implementatie zal de effectiviteit en efficiëntie van de toezichtprocessen merkbaar verbeteren.
- Kwaliteit personeel:
Het in dienst nemen en houden van voldoende medewerkers van hoge kwaliteit blijft – ondanks de veranderde arbeidsmarktsituatie in 2009 – een voortdurend aandachtspunt. De kwaliteit van het toezicht hangt namelijk in zeer hoge mate af van de kwaliteit van het personeel. Eind 2009 is een nieuwe strategie gelanceerd op het gebied van arbeidsmarktcommunicatie en is er een managementontwikkeltraject gestart. Daarnaast gaat begin 2010 een traineeprogramma van start om starters kennis te laten maken met het werken bij de AFM;
- Integriteit:
Het vertrouwen van consumenten in de financiële markten is van essentieel belang voor de goede werking ervan. Om die reden stelt de AFM hoge eisen aan de onder toezicht staande instellingen op het gebied van integriteit en compliance. Juist vanwege die hoge eisen, besteedt de AFM veel aandacht aan het toezicht op de naleving van de eigen integriteits- en compliance-eisen. Wij hebben hieraan in 2009 al extra aandacht besteed in de vorm van workshops en zetten deze lijn voort in 2010.

1.3.3 *Gevolgen van risico's en onzekerheden op het budget*

De risico's en onzekerheden zoals hierboven genoemd hebben gevolgen voor de geraamde kosten. Deze worden vastgesteld via de tijdsbesteding van het AFM-personeel aan de verschillende wettelijke taken. De AFM maakt tijdens de voorbereiding van de begroting een zorgvuldige afweging over de inzet van middelen tijdens dat jaar. Gedurende het begrotingsjaar past de AFM haar toezichtinspanning aan op de ontwikkelingen in de markt. Zij reageert op incidenten en speelt in op trends die de aandacht van de toezichthouder vergen. De tijdsbesteding per toezichtcategorie zal daarom afwijken van wat bij de opstelling van de begroting voorzien was. Omdat de kosten per categorie rechtstreeks worden bepaald door de relatieve toezichtinspanning en het aantal toezichtcategorieën relatief groot is, treden hierdoor al gauw verschuivingen op in de kosten per categorie ten opzichte van de planning in de begroting. De begrote kosten per categorie kunnen niet meer zijn dan een momentopname van de verwachting over hoe het toezicht er gedurende het begrotingsjaar uit gaat zien. Verschil tussen begroting en realisatie treedt dus niet onverwacht op; het is een afspiegeling van de dynamiek van de markt. Met de waarschijnlijkheid van afwijkingen in geplande en gerealiseerde kosten per categorie wordt daarom expliciet rekening gehouden in de financieringssystematiek van de AFM. Hoewel de heffingen die de AFM aan de marktpartijen oplegt zijn gebaseerd op de begrote kosten van de AFM, worden de verschillen tussen begrote en gerealiseerde kosten in het opvolgende jaar in de heffingen verrekend. Daardoor betalen marktpartijen uitsluitend voor de werkelijke kosten van het toezicht. Bovendien volgt de AFM tijdens het begrotingsjaar de ontwikkeling van de kosten per categorie nauwlettend. Als er aanmerkelijke verschillen ontstaan tussen geplande en te realiseren kosten per categorie, meldt de AFM deze verschillen aan de markt, aan de minister van Financiën en, indien van toepassing, aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De effectiviteit en efficiëntie van het toezicht- en heffingenproces wordt meegenomen in de lopende evaluatie hierover. Een mogelijke aanpassing van de heffingssystematiek kan leiden tot een minder complex proces van het doorberekenen van de kosten van het toezicht.

De begroting bevat zowel de kosten van het doorlopend toezicht als van de specifieke verrichtingen, zoals het verlenen van vergunningen. Voor extra toezichtkosten van eventuele veranderingen in wet- en regelgeving of van extra taken die in de toekomst door de AFM uitgevoerd moeten worden, worden zo nodig aanvullende begrotingen opgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht, het ministerie van Financiën en, indien van toepassing, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

1.4 Thema's AFM 2010

Op grond van de risicoanalyse stelt de AFM in 2010 acht thema's centraal. De thema's bieden richting voor het prioriteren van activiteiten en de inzet van capaciteit en krijgen extra (management-)aandacht. De thema's zijn afdelingsoverstijgend; verschillende afdelingen binnen de AFM werken hieraan. De thema's vormen ook een rode draad voor de interne en externe communicatie. De aandachtspunten per wettelijke taak en de bijbehorende budgettaire gevolgen staan onder meer beschreven in hoofdstuk 2 van dit document.

De AFM-thema's voor 2010:

1. Productaanbieders gaan de klant centraal stellen;
2. Kwaliteit van financiële dienstverlening wordt beter;
3. Hoogte en risico's van pensioenen worden transparanter;
4. Meer doelgerichte en snellere aanpak zware schendingen integriteit.
5. Kwaliteit (financiële) informatie kapitaalmarkten wordt verbeterd;
6. Internationale handelsplatformen worden eerlijker en efficiënter;
7. Toezicht op marktmisbruik wordt meer zichtbaar;
8. Bevorderen kwaliteit Europees toezicht.

De thematische aanpak wil niet zeggen dat de AFM (andere) reguliere activiteiten niet verricht. De thema's kleuren de invulling daarvan (bijvoorbeeld in het doorlopende toezicht).

1.4.1 *Productaanbieders gaan de klant centraal stellen*

De AFM signaleert barrières die banken, verzekeraars en andere aanbieders van financiële producten ervan lijken te weerhouden om echt significante stappen te zetten bij het centraal stellen van de klant. Verschillende aanbieders hebben, mede in het licht van de financiële crisis, juist aangegeven hieraan in de toekomst te willen werken.

Productaanbieders hebben een belang om zoveel mogelijk producten te verkopen. Doordat consumenten niet altijd in staat zijn om kwaliteit te herkennen, werkt het corrigerende marktmechanisme onvoldoende en blijven slecht passende adviezen en/of 'misselling' bestaan.

De AFM wil bereiken dat productaanbieders daadwerkelijk de klant centraal gaan stellen. Dat betekent dat aan klanten producten worden aangeboden die van goede kwaliteit zijn en die voldoen aan een reële behoefte. Het belang van de klant moet leidend zijn bij de advisering en verkoop. In 2010 richt de AFM zich onder meer op dit specifieke thema.

Nieuwe wetgeving

De financiële crisis heeft Europese ontwikkelingen in een stroomversnelling gebracht. Er komen nieuwe Europese richtlijnen (die zullen worden omgezet in de Wft) met een grote impact op de markt en het toezicht daarop. Het doel is om de regelgeving meer te laten aansluiten bij de klanten. Ook moet een meer gelijk speelveld worden gecreëerd tussen de verschillende producten en distributeurs.

Scherp toezicht

Het komend jaar richt de AFM zich op strikte handhaving, vooral op het terrein van de thema's van de afgelopen twee jaar. Een voorbeeld hiervan zijn verdere gerichte onderzoeken bij onder meer aanbieders naar het aanbieden en adviseren van hypotheeklen. Een tweede voorbeeld betreft onderzoeken naar de nieuwe provisieregels, waarvoor de AFM leidraden heeft opgesteld.

De AFM vraagt tegelijkertijd aandacht voor relatief nieuwe normen op het gebied van pensioenadvies en vermogensopbouw, ter voorbereiding op strikte handhaving in 2010. Dit betekent dat we eerst een nulmeting doen, veel richtlijnen ('guidance') geven, maar ook handhaven waar we evidente overtredingen vaststellen.

Verdere beïnvloeding

1. Opstellen integraal verbeterprogramma door aanbieders:

Tijdens de presentatie van het jaarverslag 2008 van de AFM in april 2009 is aan aanbieders gevraagd werk te maken van hun ambitie om de klant centraal te stellen. Zij moeten daartoe integrale verbeterprogramma's maken. De AFM zal bestuurders uitnodigen om de voortgang van deze verbeterprogramma's met hen te bespreken.

2. Aanscherpen beleid en regelgeving om doelstellingen beter te behalen:

Het succes van het toezicht is voor een belangrijk deel afhankelijk van de instrumenten en ruimte die wet- en regelgeving biedt. De AFM zet in op nieuwe regelgeving die waar nodig de mogelijkheden versterkt. Denk hierbij aan de richtlijn voor alternatieve beleggingsinstellingen, de richtlijn over 'retail investment products' en de herziening van de transparantie bepalingen van de MiFID. Ook vragen we aandacht voor fundamentele vraagstukken: de wenselijkheid van productregulering, de discussie over ondernemen versus beleggen en de regulering van interprofessionele transacties. Het is cruciaal dat het toekomstige wettelijk kader, het toezicht en de markt goed op elkaar zijn aangesloten.

1.4.2 Kwaliteit van financiële dienstverlening wordt beter

We streven naar een markt waarin - het overgrote deel van - financiële dienstverleners klanten evident zorgvuldig en eerlijk behandelen. Ook moeten zij de kenmerken van diensten en producten transparant maken. Klanten moeten dus passend advies krijgen en in staat worden gesteld om weloverwogen beslissingen te nemen over hun financiële welzijn. Dit meerjaren doel vereist een grote cultuuromslag bij de verschillende betrokken partijen.

Financiële dienstverleners moeten de omslag maken van transactiegerichte productverkopers naar meer relatiegerichte (onafhankelijke) adviseurs en bemiddelaars. Financiële consumenten moeten begrijpen dat advies niet gratis is en een kritischere houding aannemen. Noodzakelijke randvoorwaarde is goede wetgeving, die handhaving en een gelijk speelveld mogelijk maakt, met uitvoerbare open normen.

De AFM is in 2006 gestart met een ‘veranderprogramma’ om de kwaliteit te bevorderen. Dit programma begint vruchten af te werpen. Echter, uit verschillende externe en eigen onderzoeken blijkt dat de kwaliteit van de dienstverlening over de afgelopen jaren een lichte verbetering laat zien, maar dat het tempo van de verbetering nog te laag ligt. Dit programma is in 2009 dan ook met hoge intensiteit voortgezet en dat zal in 2010 ook gebeuren. Ook in 2010 zullen brancheorganisaties aangespoord blijven worden om een daadwerkelijke bijdrage aan alle (aangesloten en niet-aangesloten) partijen te leveren.

De beoogde effecten van de activiteiten in 2010 zijn het verder opschonen van de ‘onderkant van de markt’, waarbij niet-integere en slecht adviserende partijen worden aangepakt, het verbeteren van de kwaliteit van het advies van de gemiddelde adviseur, het ondersteunen van de koplopers in de branche en verdere stimulering van effectieve zelfregulering.

1.4.3 Hoogte en risico's van pensioenen worden transparanter

Het pensioentoezicht van de AFM heeft als doel deelnemers/consumenten in staat te stellen een afgewogen keuze te maken over de opbouw van een pensioen, op basis van inzicht in wat zij redelijkerwijs kunnen verwachten. Deze opbouw vindt zowel in de tweede als de derde ‘pijler’ plaats, in combinatie met de wettelijke eerste ‘pijler’. De genoemde doelstelling betekent:

1. Consumenten moeten een reëel beeld hebben van het toekomstige pensioen, in relatie tot de door hen zelf gewenste levensstandaard;
2. Consumenten dienen ‘value for money’ te krijgen in de pensioenproducten waarin zij deelnemen;
3. Consumenten moeten in staat zijn een afgewogen beslissing te nemen over het tijdig en effectief wegwerken van eventuele tekorten in de pensioenopbouw.

Er is nog veel ruimte voor verbetering. De informatieverstrekking kan tekort schieten, net als de interesse van consumenten voor en het begrip van pensioen. De hoogte van het te behalen pensioen hangt sterk af van de persoonlijke omstandigheden van de deelnemer en daarnaast ook van bijvoorbeeld de mate van indexatie, de kosten van pensioenregelingen en de kwaliteit van het vermogensbeheer. Verder kunnen er beperkingen zijn in de kwaliteit van producten of de advisering daarover.

De gevolgen van de financiële crisis voor de pensioenen hebben geleid tot verschillende initiatieven om onderdelen van het pensioenstelsel tegen het licht te houden. De AFM is bij een deel van deze trajecten betrokken en heeft daarbij het belang van de deelnemer als invalshoek.

Om de genoemde problemen aan te pakken zet de AFM zich in 2010 in voor een verbetering van de kwaliteit van de communicatie en de zorgplicht naar deelnemers. Verder werkt de AFM op projectmatige wijze aan onderdelen van bovengenoemde problematiek.

De activiteiten zijn te categoriseren in de volgende drie onderdelen:

1. Verder invulling geven aan het doorlopend toezicht op informatiedocumenten, inclusief handhaving, relatiebeheer en signalenafhandeling;
2. Risicogestuurde projecten uitvoeren op basis van toezichtinformatie uit 2009, waaronder de activiteiten ter voorbereiding op het Pensioenregister;
3. Beleidsmatige betrokkenheid bij discussies over de vormgeving van het stelsel en wijziging van de regelgeving.

1.4.4 Meer doelgerichte en snellere aanpak zware schendingen integriteit

Bij de reorganisatie van de AFM halverwege 2008 zijn alle activiteiten op het gebied van integriteit samengevoegd. Eén afdeling is nu in het bijzonder gericht op de opsporing van zwaardere, vaak ook in de strafrechtelijke sfeer, overtredingen op de financiële markten. Deze bundeling heeft ertoe geleid dat de AFM in 2009 beter zicht heeft gekregen op dwarsverbanden tussen de verschillende financiële instellingen en natuurlijke personen die zich schuldig maken aan de zwaardere normschendingen.

Het gaat dan zowel om instellingen en natuurlijke personen die met een vergunning van de AFM actief zijn, als om ondernemingen en personen die daarover niet beschikken. De AFM doet meer grote en complexere onderzoeken, die steeds vaker een internationale component hebben. Het aantal signalen over zwaardere overtredingen blijft toenemen.

In 2009 is begonnen het handhavingproces efficiënter in te richten, bijvoorbeeld door kleinere zaken te bundelen. Deze worden vervolgens thematisch opgepakt en afgedaan. Dit was bijvoorbeeld het geval bij de ‘boilerrooms’. De AFM zet deze aanpak in 2010 voort op verschillende terreinen, bijvoorbeeld bij illegale bemiddelaars met relatief bescheiden activiteiten.

In 2010 onderzoekt de AFM ook de mogelijkheden om zaken op een andere manier af te doen dan met de gebruikelijke formele maatregelen. Daardoor kan kostbare onderzoekscapaciteit worden ingezet op de grotere zaken met een reële invloed op (het vertrouwen in) de markt.

Daarnaast wil de AFM haar informatiepositie versterken door nieuwe manieren van meldingen en signalen te inventariseren. De AFM wil eerder op de hoogte zijn van ernstige normschendingen en daardoor sneller een onderzoek kunnen starten en sneller handhaven. Daarmee kan de maatschappelijke schade worden beperkt.

1.4.5 Kwaliteit (financiële) informatie kapitaalmarkten wordt verbeterd

De eerlijke en efficiënte werking van de kapitaalmarkten is in hoge mate afhankelijk van de volledigheid, tijdigheid, begrijpelijkheid en juistheid van de beschikbare (financiële) informatie. De AFM besteedt in haar toezicht op de kapitaalmarkten daarom veel aandacht aan de verschillende soorten (financiële) informatie, zoals emissieprospectussen, financiële verslaggeving, persberichten en biedingsberichten. Daarnaast houdt de AFM toezicht op accountantsorganisaties, die een deel van deze informatie inhoudelijk onderzoeken en van een accountantsverklaring voorzien.

Gezien het grote belang van goede (financiële) informatie besteedt de AFM in 2010 aandacht aan de verbetering van effectiviteit en efficiëntie van het toezicht op deze informatie, om de kwaliteit daarvan te verhogen. We versterken de samenwerking tussen de verschillende afdelingen die toezicht houden op (financiële) informatie, onder meer op het gebied van risicosignalering en -analyse.

De integrale aanpak wordt beperkt door de in de wetgeving opgenomen ‘Chinese walls’. Deze beletten de AFM om vertrouwelijke toezichtinformatie tussen bepaalde toezichtafdelingen uit te wisselen. Hierdoor lopen we het risico dat overtredingen van toezichtwetten niet of niet tijdig, door de AFM worden ontdekt, terwijl de relevante informatie binnen de AFM voorhanden is. Daarnaast bevat de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) ook beperkingen voor de AFM om op een effectieve en efficiënte manier toezicht te houden op de kwaliteit van de financiële verslaggeving.

De AFM zet in 2010 het overleg met Financiën voort om de rol van de AFM te verstevigen en de uitwisseling van toezichtinformatie mogelijk te maken. Veranderingen in regelgeving moeten een verdere integrale aanpak van het toezicht op (financiële) informatie ondersteunen. De AFM blijft zich ook inzetten voor transparante en onafhankelijke internationale verslaggevingstandaarden.

1.4.6 Internationale handelsplatformen worden eerlijker en efficiënter

Op 1 november 2007 is de MiFID van kracht geworden. De MiFID heeft als doel een efficiënte en geïntegreerde Europese markt voor beleggingsdiensten en - activiteiten tot stand te brengen, de belangen van de belegger adequaat te beschermen en grensoverschrijdende dienstverlening beter te faciliteren. De MiFID staat, naast de traditionele gereguleerde markt, nieuwe typen handelsplatformen toe om de concurrentie te bevorderen. In deze nieuwe structuur van gefragmenteerde handelsplatformen moeten de transparantie en de bescherming van de belegger worden gewaarborgd. De MiFID legt daarom strenge verplichtingen op met betrekking tot transparantie vóór en ná de handel. Ook zijn beleggingsondernemingen verplicht te streven naar 'best execution' bij het uitvoeren van orders van cliënten.

Met het thema 'Internationale handelsplatformen worden eerlijker en efficiënter' wil de AFM in 2010 de gevolgen van de MiFID voor de effectenhandel op nationaal en internationaal niveau inzichtelijk maken. In het verlengde hiervan bezien we wat de gevolgen van de MiFID zijn voor Nederland als publieke marktplaats voor vraag en aanbod van kapitaal. Waar mogelijk zouden nationale maatregelen genomen moeten worden, waar de doelstellingen van de MiFID niet worden bereikt en/of MiFID negatieve effecten heeft op de werking van de Nederlandse effectenhandel. De AFM zet zich daarnaast actief in om waar nodig aanpassingen van regelgeving in Europees verband te realiseren.

1.4.7 Toezicht op marktmisbruik wordt meer zichtbaar

Marktintegriteit is van groot belang voor het vertrouwen en daarmee het goed functioneren van de markten voor financiële instrumenten en de bescherming van de beleggers. Wanneer dit vertrouwen ontbreekt, kan dit tot gevolg hebben dat beleggers en kapitaalvragers niet langer bereid zijn om deel te nemen aan activiteiten op deze markten.

Met de implementatie van de richtlijn Marktmisbruik in 2005 is een aantal nieuwe verbods- en gebodsbepalingen onder het toezicht van de AFM gekomen. De belangrijkste twee wijzigingen zijn (1) de uitbreiding van het verbod op koersmanipulatie en (2) het toezicht van de AFM op het onverwijld openbaar maken van koersgevoelige informatie. Deze wijzigingen zijn bedoeld om het bestaande Europese regime aangaande marktmisbruik aan te scherpen, uit te breiden en deels te harmoniseren. Zo moeten we komen tot een betere bescherming van de marktintegriteit op verschillende handelsplatformen binnen Europa.

In 2010 is de richtlijn Marktmisbruik vijf jaar in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De Europese Commissie werkt inmiddels aan een herziening van de richtlijn. De AFM wil juist dit jaar in het bijzonder aandacht besteden aan de zichtbaarheid van het toezicht op marktmisbruik op de Nederlandse markt.

In het thema wordt de verhoging van de effectiviteit van het toezicht op marktmisbruik integraal aangepakt, zowel wat betreft het signaleren, het onderzoeken, als het handhaven. Daarnaast zet de AFM zich in voor een versterking van de internationale samenwerking op zowel beleidsmatig als operationeel niveau. Tot slot informeren we de markt in 2010 actief over het toezicht op marktmisbruik.

1.4.8 Bevorderen kwaliteit Europees toezicht

Het Europees financieel toezicht staat aan de vooravond van ingrijpende veranderingen. De huidige financiële crisis maakt duidelijk wat de implicaties zijn van de globalisering van de financiële markten. Het Europese toezicht wordt verder gecentraliseerd en de bevoegdheden worden uitgebreid als de recente voorstellen van de Europese Commissie over de nieuwe Europese toezichtarchitectuur worden aanvaard, zoals de verwachting is.

Verdere harmonisatie van de regels voor financiële markten is geboden om de stabiliteit van het systeem te waarborgen. Hiertoe worden nieuwe Europese richtlijnen opgesteld en bestaande richtlijnen herzien. De veranderingen hebben impact op de markt en op het vermogen van de AFM om de markt te reguleren. Een aantal toezichttaken wordt langzaam maar zeker van de AFM overgeheveld naar een centrale Europese toezichthouder.

De AFM zet zich actief in voor eerlijke en transparante financiële markten in Nederland en adequaat toezicht hierop. Wij streven naar een adequate organisatie van het Europese toezicht en naar effectieve regelgeving. Hierbij richten wij ons op een balans tussen de noodzaak van Europese regelgeving enerzijds en het voorkomen van overregulering anderzijds. Daarnaast zetten wij ons in voor de harmonisatie van Europese regelgeving, het wegnemen van crosssectorale inconsistenties in verschillende richtlijnen en het opvullen van hiaten in regelgeving.

Het thema 'Kwaliteit Europees toezicht' is gericht op het verbeteren van het toezicht in Europa. De AFM is een relatief kleine speler, met beperkte middelen. We maken dan ook keuzes (in aandacht en middelen) om zo effectief mogelijk te zijn. Het thema beoogt er ook voor te zorgen dat de AFM bij verschillende deelonderwerpen een consistente boodschap verkondigt.

2 Uitvoering wettelijke taken

In dit hoofdstuk geven we een beschrijving van de uitvoering van de wettelijke taken van de AFM waarbij we per toezichtcategorie onder meer ingaan op de prioriteiten, thema's en kosten voor 2010. De bijbehorende prestatie-indicatoren voor 2010 staan vermeld in bijlage 1.

2.1 Aanbieden

Het toezicht op de aanbieders van verschillende financiële diensten en producten is één van de thema's die als prioriteit zijn benoemd voor de AFM in 2010; 'Productaanbieders gaan de klant centraal stellen'.

De banken hebben in hun eigen gedragscode een stap gemaakt om geschonden vertrouwen als gevolg van de financiële crisis terug te winnen. De AFM zal in 2010 voornamelijk deze en andere aanbieders op verschillende manieren bewerken en aansporen verbeteringen aan te brengen in onder meer hun omgang met klanten en productontwikkeling. De belangrijkste doelstelling daarbij is om productaanbieders te bewegen om het klantbelang daadwerkelijk centraal te stellen.

De beleidsagenda op dit terrein voorziet in het opstellen van integrale verbeterprogramma's door de aanbieders, en een aanscherping van beleid en regelgeving, deels door de komst van nieuwe of aangepaste Europese richtlijnen. Tevens zal de AFM zich in 2010 nadrukkelijk richten op het agenderen van fundamentele vraagstukken op het gebied van financiële producten.

Naast het thema besteedt de AFM in 2010 specifieke aandacht aan de volgende onderwerpen in categorie aanbieders:

Beleggingsobjecten

Aanbieders van beleggingsobjecten zijn in aantal relatief beperkt, maar vragen een bovengemiddelde inspanning van de AFM, ook in de handhaving. In 2009 kwamen de kosten daarom ver boven de begroting uit en zijn de kosten voor 2010 79 procent hoger begroot dan voor 2009. De AFM wil in 2010 bereiken dat aanbieders van beleggingsobjecten zich beter aan de regels gaan houden.

Verbetering kwaliteit advies hypothecair krediet

In 2007 heeft de AFM een marktbreed onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de adviespraktijk van aanbieders en bemiddelaars. In 2008 en 2009 heeft de AFM veel aandacht besteed aan het verhogen van die kwaliteit. Een groot aantal financiële dienstverleners lijkt vorderingen te hebben gemaakt. In 2010 zal de AFM wederom een marktbreed onderzoek uitvoeren om vast te stellen in hoeverre de kwaliteit van de advisering daadwerkelijk is verbeterd. De AFM zal ook in 2010 de slechte adviseurs, bemiddelaars en aanbieders stevig blijven aanpakken.

Rechten van deelneming in een beleggingsinstelling

Voor de toelichting op de begroting van de subcategorie Rechten van deelneming in een beleggingsinstelling, verwijzen we u naar paragraaf 2.3 waar beschreven staat welke inspanning de AFM gaat leveren bij beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen. De stijging in de begrote kosten in 2010 wordt voornamelijk veroorzaakt door de gevolgen van de kredietcrisis en de hiermee verband houdende volatiliteit op de markt. Deze omstandigheden leiden tot een intensivering van het toezicht.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Aanbieders	Aanbieden	Bancaire diensten, elektronisch geld en betaaldiensten	3.320	4.175	3.958	5.064
			Beleggingsobjecten	1.728	1.023	2.547	1.801
			Krediet	1.564	1.788	1.912	2.080
			Levensverzekeringen	2.603	4.965	2.966	2.811
			Pensioenfondsen	71	323	267	160
			Rechten van deelneming in een beleggingsinstelling	2.761	2.239	3.770	4.627
			Schadeverzekering	365	576	763	808
Totaal				12.413	15.089	16.185	17.352
Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Specifieke verrichtingen	Aanbieders	Aanbieden	Bancaire diensten, elektronisch geld en betaaldiensten	2	0	0	17
			Beleggingsobjecten	230	131	213	97
			Krediet	6	0	-5	0
			Levensverzekeringen	0	0	0	0
			Rechten van deelneming in een beleggingsinstelling	515	739	496	676
			Schadeverzekering	3	0	-1	0
Totaal				757	870	703	791

2.2 Optreden als clearinginstelling

Vanwege de zeer beperkte hoeveelheid gedragsregels voor deze categorie zullen naar verwachting alleen toezichtinspanningen nodig zijn bij mogelijke incidenten. Het toezicht op clearinginstellingen is hoofdzakelijk belegd bij De Nederlandsche Bank.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Aanbieders	Optreden als clearinginstelling	Geen	13	58	-5	38

2.3 Verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten

Self Assessment beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen

De uitrol van een uitgebreide vragenlijst (self assessment) begin 2010 zal er voor zorgen dat de AFM goed inzicht krijgt in de samenstelling van de groep beleggingsondernemingen en de groep beheerders van beleggingsinstellingen. Na een goede en zorgvuldige datacollectie, zal een zinvolle analyse worden gemaakt ter ondersteuning van ons risico georiënteerde en probleemgerichte toezicht. Hiermee wordt tevens het bewustzijn van de instellingen met betrekking tot relevante wet- en regelgeving vergroot. Het nadenken over en beantwoorden van de vragen zal instellingen stimuleren hun eigen handelen af te zetten tegenover relevante normen en hierover te rapporteren.

Gevolgen kredietcrisis voor marktpartijen

In 2010 zullen de gevolgen van de kredietcrisis nog steeds invloed hebben op het toezicht op beleggingsinstellingen. Extra aandacht zal worden besteed aan ‘open-end’ instellingen die tijdelijk de inkoop van deelnemingsrechten hebben opgeschort en/of instellingen die in financiële problemen komen. Vanzelfsprekend is in de begroting naast de reguliere doorlopende toezichtstaken ook een deel gereserveerd voor mogelijke incidenten en handhavingmaatregelen.

Ook zal 2010 onder meer in het teken staan van het in 2009 ingevoerde ‘light regime’ en het in de markt volgen van de aanbevelingen uit het in het najaar 2009 uitgebrachte visiedocument rondom de handelsprijzen en prospectusinformatie. Voorts zal thematisch gekeken worden naar de wijze waarop toezicht uitgeoefend zal worden op kleine en middelgrote beleggingsinstellingen. Verder wordt in 2010 doorgegaan met het verzamelen, verrijken en verdelen van kennis over beleggingsinstellingen zodat deze kennis op een hoger niveau kan worden gebracht.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Aanbieders	Verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten	EP-houders	141	148	23	64
			Exploitatie van een MTF	4	78	27	63
			Handelen niet voor publiek	379	224	428	264
			Handelen voor publiek	5.723	5.745	5.304	5.773
Totaal				6.247	6.195	5.782	6.165
Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Specifieke verrichtingen	Aanbieders	Verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten	Adequaat toezichthouders	30	23	0	0
			EP-houders	18	63	116	44
			Exploitatie van een MTF	67	68	81	71
			Handelen niet voor publiek	53	35	42	33
			Handelen voor publiek	690	735	584	431
			Vrijgestelden	-2	0	19	11
Totaal				857	923	842	589

2.4 Verlenen van accountantsdiensten

Het jaar 2009 stond in het teken van het eerste jaar doorlopend toezicht bij de grootste vier kantoren. Het doel van het doorlopend toezicht is om vast te stellen dat accountantsorganisaties, hun bestuurders en accountants blijvend aan de eisen van de wet voldoen. Onder meer uit de uitgevoerde toezichtonderzoeken blijkt dat er een verdere kwaliteitsverbetering noodzakelijk is bij de vergunninghouders, zowel bij Organisaties van Openbaar Belang (OOB)-vergunninghouders als bij niet-OOB vergunninghouders. De verwachting is dat uit onderzoeken in 2010 zal blijken dat kwaliteitsproblemen tot overtredingen leiden. In 2010 wordt een marktbreed self assessment georganiseerd.

Het uiteindelijke doel dat de AFM wil bewerkstelligen is gedragsverandering waarbij accountantsorganisaties de kwaliteit van de controlewerkzaamheden laten prevaleren boven andere belangen zoals commerciële belangen. De verwachting is dat de bewustwording zal worden vergroot door intensiever te communiceren over uitkomsten van onderzoeken uit het doorlopend toezicht. Ook zullen mogelijk handhavingmaatregelen nodig zijn om partijen tot verandering te bewegen.

Het toezicht op accountantsorganisaties zal deel uit maken van het thema 'Kwaliteit (financiële) informatie kapitaalmarkten wordt verbeterd' dat prioriteit krijgt in 2010. Tevens zal een deel van het thema 'Kwaliteit Europees Toezicht' betrekking hebben op deze categorie gezien de sterk internationale component van dit toezicht.

De begrote kosten voor doorlopend toezicht in 2010 zitten ten opzichte van de begroting 2009 op een gelijk niveau, ten opzichte van de prognose van 2009 is een stijging waarneembaar. Dit laatste is een gevolg van de beperkte toezichtcapaciteit in 2009.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Accountants	Verlenen van accountantsdiensten	Accountants derdelanden	0	9	5	39
			Accountants met OOB klanten	1.511	4.698	3.424	4.730
			Accountants zonder OOB klanten	534	2.095	1.360	2.401
			Totaal	2.045	6.802	4.790	7.170
Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Specifieke verrichtingen	Accountants	Verlenen van accountantsdiensten	Accountants derdelanden	76	0	57	75
			Accountants met OOB klanten	834	377	195	97
			Accountants zonder OOB klanten	3.356	730	635	524
			Totaal	4.266	1.107	886	696

2.5 Adviseren en bemiddelen

De kwaliteit van de financiële dienstverlening krijgt als thema prioriteit in 2010 in het toezicht van de AFM. De AFM streeft naar een markt waarin financiële dienstverleners klanten zorgvuldig en eerlijk behandelen en transparant zijn over producten en diensten.

Om dat doel te bereiken neemt de AFM in 2010 een nieuwe stap in het verbeterprogramma dat sinds 2007 in deze markt is ingezet. Daarbij zal er wederom veel aandacht zijn voor de aanpak van de ‘onderkant’ van de markt om de slechtste en niet-integere adviseurs te weren, het verbeteren van de gemiddelde advieskwaliteit en verdere invulling van de eigen verantwoordelijkheid van marktpartijen voor een gezonde branche.

De AFM zal in de markt voor financiële dienstverlening in 2010 aandacht hebben voor de volgende onderwerpen:

- Kwaliteit advies hypotheekair krediet:
Net als de aanbieders krijgen de financieel dienstverleners in 2010 te maken met de tweede ronde van het marktbrede onderzoek naar de kwaliteit van hypotheekadviezen, nadat in 2007, kort na de introductie van de regels voor advies een nulmeting is gedaan. In 2008 en 2009 heeft de AFM veel aandacht besteed aan het verhogen van die kwaliteit. Een groot aantal financieel dienstverleners lijkt vorderingen te hebben gemaakt. De AFM zal ook in 2010 de slechte adviseurs, bemiddelaars en aanbieders stevig blijven aanpakken;
- Handhaving provisieregels:
Onderzoek dat eind 2009 en de eerste helft van 2010 zal worden uitgevoerd, moet duidelijk maken in hoeverre de marktpartijen zich houden aan de regels met betrekking tot de provisiebetaling en beloningstransparantie en de normen voor passende provisie. Partijen die de regels en codes niet naleven, zullen tot naleving worden bewogen. Per 1 januari 2010 zullen, naast de complexe producten die al onder de transparantieregels vielen, de betalingsbeschermers en de natura-uitvaartverzekeringen (al dan niet in de vorm van een koopsom) aan deze regels moeten voldoen;

- Kwaliteit advies en transparantie pensioenen:

De AFM zal in 2010 verder onderzoek doen naar de advisering van tweede pijler-pensioenen aan het MKB. In 2009 heeft de AFM door middel van een leidraad aan de financiële dienstverleners die zich met pensioen bezighouden, kenbaar gemaakt waaraan een goede adviespraktijk zou moeten voldoen. Ook heeft de AFM beter inzicht in de markt van pensioenadvisering gekregen door middel van een uitvraag van pensioenregelingen bij verzekeraars. Daarnaast zijn adviseurs bezocht om via dossieronderzoek de kwaliteit van de gegeven adviezen te kunnen beoordelen. Het toezicht kan in 2010 leiden tot handhavingsmaatregelen. Het toezicht heeft tot doel het advies over deze belangrijke producten voor werknemers in het MKB te verbeteren in het belang van de werknemer.

De kosten voor het toezicht op adviseurs en bemiddelaars zijn voor 2010 vrijwel even hoog begroot als vorig jaar, omdat naar verwachting dezelfde hoge inspanning op dit gebied nodig is. De kosten met betrekking tot specifieke verrichtingen dalen als gevolg van lagere aantallen.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Adviseurs en bemiddelaars	Adviseren en bemiddelen	Geen	18.682	16.769	16.564	16.811
Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Specifieke verrichtingen	Adviseurs en bemiddelaars	Adviseren en bemiddelen	Geen	2.938	4.333	2.607	2.223

2.6 Uitgeven van effecten

2.6.1 Deponeren financiële verslaggeving

Marktpartijen waarvan de verslaggeving onder het toezicht van de AFM valt, dienen binnen de wettelijke termijn na de officiële vaststelling hun stukken te deponeren bij de AFM. De AFM constateert dat bij het deponeren van de financiële verslaggeving aanwijzingen van de toezichthouder niet in alle gevallen worden opgevolgd. In 2009 heeft de AFM een voornemen tot een last onder dwangsom doen uitgaan om de naleving van de deponeringsplicht af te dwingen. In 2010 zal de AFM verscherpt toezien op dit aspect van het toezicht op de kapitaalmarkten, waarbij formele maatregelen niet worden uitgesloten. De inspanningen hebben tot doel om de financiële verslaggeving door effectenuitgevende instellingen, in het bijzonder door de (buitenlandse) obligatiefondsen, tijdig en volledig algemeen verkrijgbaar te maken. Bovengenoemde inspanningen leiden tot kosten die in 2009 niet waren begroot, maar in de begroting van 2010 wel zijn meegenomen.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Effecten uitgevende instellingen	Uitgeven van effecten	Deponeren financiële verslaggeving (Wft)	0	0	232	234

2.6.2 Financiële verslaggeving

Het toezicht op financiële verslaggeving vindt deels plaats aan de hand van het thema 'Kwaliteit (financiële) informatie kapitaalmarkten wordt verbeterd' waarbij het doel is om effectiever en efficiënter om te gaan met alle toezichtstaken die zich hiermee bezig houden.

De AFM pleit voor verbetering van haar onderzoeksmogelijkheden om haar positie te versterken en de naleving van IFRS in Nederland beter af te kunnen dwingen. Hierbij wordt onder meer gedacht aan het opvragen van specifieke documenten door de AFM, het stellen van vragen aan de accountant en meer mogelijkheden om het vragen van toelichtingen op de toepassing van de verslaggevingregels. De AFM is in nauw overleg met het ministerie van Financiën om deze wijzigingen wettelijk te regelen. Tot slot zal de zes maanden termijn voor de afronding van een dossier naar verwachting per 2010 worden verlengd naar negen maanden.

Op mondiaal niveau worden onder druk van de financiële crisis en de politiek belangrijke wijzigingen doorgevoerd in de IFRS standaarden over financiële instrumenten. Dit geschiedt in een zeer korte periode met een voorgestelde transitieperiode van drie jaar dat de vergelijkbaarheid zeker niet ten goede komt. Bij al deze veranderingen zal de AFM het belang van transparantie voorop stellen.

De AFM gaat in 2010 themaonderzoeken uitvoeren naar de toepassing van de volgende verslaggeving voorschriften:

- Halfjaarlijkse financiële verslaggeving (IAS 34). Hierbij wordt een vergelijking gemaakt tussen de halfjaarlijkse financiële verslaggeving van 2008 en die van 2009. Op deze manier wordt bekeken wat het effect van de invoering van de transparantierichtlijn is op de halfjaarlijkse financiële verslaggeving;
- Informatieverschaffing over financiële instrumenten (IFRS 7). Het betreft hier onderzoek naar de naleving van aanpassingen die recentelijk zijn doorgevoerd in IFRS 7;
- Operating Segment (IFRS 8). Deze standaard ziet op de informatieverstrekking betreffende de operationele segmenten, de producten en diensten die zijn geleverd door de onderneming en de geografische gebieden waar de onderneming werkzaam is.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Effecten uitgevende instellingen	Uitgeven van effecten	Financiële verslaggeving (Wtftv)	4.397	4.490	3.558	4.301

2.6.3 Meldingen en Marktmisbruik

De aanpak van marktmisbruik is een prioriteit in 2010 dat vorm zal krijgen in het thema ‘Toezicht op marktmisbruik wordt meer zichtbaar’. De doelstelling hiervan is dat de AFM op het gebied van de naleving van de marktmisbruikbepalingen meer zichtbaar kan zijn voor eenieder. Dit moet resulteren in meer publieke aandacht voor dit onderwerp en steun voor het toezicht op het naleven van de marktmisbruikbepalingen wat gelijktijdig een preventieve werking kan hebben.

Het beoogde effect is om de integriteit van de markt en het vertrouwen van de beleggers te borgen en te verhogen door de toezichtinspanningen op het terrein van marktmisbruik zo efficiënt mogelijk in te zetten. Dit willen we bereiken door het toezicht niet primair of uitsluitend te richten op punitieve maatregelen (o.a. opleggen van een boete of het doen van een aangifte) maar ook te kijken naar preventieve maatregelen, gedacht kan worden aan: het geven van guidance, het direct aanspreken van partijen op hun gedrag en het actief zoeken van publiciteit om de publieke aandacht voor dit onderwerp te vergroten.

Verdere aandachtspunten in 2010 zijn de invoering van de voorstellen van de Commissie Frijns, met een melding van de intentie, naar verwachting in 2010 en het internationale toezicht op NYSE Euronext, het verder handhaven van de diverse meldingsregelingen.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Effecten uitgevende instellingen	Uitgeven van effecten					
			Insider - meldingsregelingen		155		185
			KGI	1.210	690	953	1.032
			Klikplicht	175	139	145	154
			Marktmanipulatie	2.341	2.737	2.723	2.881
			Melding zeggenschap	517	629	559	651
			Publicisten	220	197	227	242
			Voorwetenschap	2.307	3.198	2.710	2.906
Totaal				6.891	7.744	7.475	8.052

2.6.4 Emissies en openbare biedingen

In 2009 is de consultatie begonnen voor de herziening van de Europese Prospectusrichtlijn van 2003. Na de consultatie volgen voorstellen voor een meer drastische aanpassing van de Prospectusrichtlijn. Mogelijk resulteren deze wijzingen in 2010 in een aanpassing van de wijze waarop toezicht op prospectussen wordt uitgevoerd.

Ook zal het ministerie van Financiën naar verwachting in 2010 een aantal aanpassingen in de regels voor openbare biedingen doorvoeren door het wijzigen van het Besluit openbare biedingen. Een van de nieuwe elementen in de regels zal een zogeheten ‘put up or shut up’-verplichting voor bieders zijn. De AFM zal naast de controle op de naleving op de nieuwe regels, ook veel aandacht besteden aan de uitleg aan betrokken marktpartijen.

Als gevolg van de kredietcrisis heeft een aanzienlijk aantal ondernemingen de balans moet versterken door middel van de uitgifte van effecten. Dat komt voornamelijk door bestaande afspraken met kredietverstrekkers (doorbreken van ratio's), waardoor leningen opeisbaar dreigen te worden en daarmee de continuïteit van de onderneming in het geding is. Bij dergelijke transacties blijkt dat er regelmatig een aanzienlijke inspanning moet worden verricht door de AFM om de uitgevende instelling aan te zetten tot volledige transparantie over de staat van de onderneming en het voldoen aan bepaalde verplichte verklaringen conform de prospectusregels. Hetzelfde geldt voor het sterk toegenomen aantal uitgiften van obligaties ter vervanging van bestaande financieringen. Dit zal in 2010 de nodige aandacht blijven vergen, om de transparantie voor beleggers te waarborgen en daarmee de eerlijke en efficiënte werking van de financiële markten in Nederland. Tegelijkertijd is de verhoging van de kwaliteit van financiële verslaggeving, waaronder prospectussen, een van de acht thema's die prioriteit zal krijgen in 2010, waarbij vooral de integrale aanpak van de verschillende wettelijke taken op het terrein van informatie voor beleggers zal worden versterkt.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Specifieke verrichtingen	Effecten uitgevende instellingen	Uitgeven van effecten	Toezicht Emissies	3.171	4.041	3.470	4.031
			Toezicht openbare biedingen	914	1.093	610	861
Totaal				4.085	5.134	4.079	4.892

2.7 Marktexploitanten

Het doel van het thema 'Internationale handelsplatformen worden eerlijker en efficiënter' (zie paragraaf 1.4) is om in 2010 de gevolgen van de MiFID voor de effectenhandel op nationaal en internationaal niveau inzichtelijk te maken. In het verlengde hiervan bezien we wat de gevolgen van de MiFID zijn voor Nederland als publieke marktplaats voor vraag en aanbod van kapitaal. Het doel is om (waar mogelijk) nationale maatregelen te nemen waar de doelstellingen van de MiFID niet worden bereikt en/of MiFID negatieve effecten heeft op de werking van de Nederlandse effectenhandel. De AFM zet zich daarnaast actief in om waar nodig aanpassingen van regelgeving in Europees verband te realiseren.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Infrastructuur	Marktexploitanten	Geen	1.059	1.195	893	975
Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Specifieke verrichtingen	Infrastructuur	Marktexploitanten	Geen	16	46	47	45

2.8 Onderhouden van effectenafwikkelssystemen

De Wet toezicht afwikkelssystemen zal zeer waarschijnlijk in 2010 worden ingevoerd waardoor een deel van het AFM toezicht zal worden gedaan door DNB.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Infrastructuur	Onderhouden van effectenafwikkelssystemen	Geen	472	479	447	472
Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Specifieke verrichtingen	Infrastructuur	Onderhouden van effectenafwikkelssystemen	Geen	0	24	23	22

2.9 Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

De AFM richt zich bij het toezicht op de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme ('WWFT') in 2010 voornamelijk op het vergroten van het bewustzijn bij marktpartijen van het belang van deze regels. Hoewel witwaspraktijken en ongebruikelijke transacties zich minder snel voordoen, gelet op de aard van de dienstverlening van de instellingen die onder het AFM toezicht vallen, ligt het grootste risico bij onachtzaamheid van financiële instellingen. De AFM zal daarom in 2010 de markt regelmatig herinneren aan de noodzaak van goede procedures om integriteitissues te voorkomen, en met 'best practices' instellingen ondersteunen bij de praktische invulling hiervan.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Integriteit	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme	Geen	340	496	84	74

2.10 Onderhouden van een betalingsafwikkelstelsel

Nieuwe wetgeving, die naar verwachting medio 2010 in de Wft zal worden geïntegreerd, zal leiden tot de introductie van nieuw gedragstoezicht door de AFM op de afwikkeling van betalingsverkeer. In combinatie met de invoering van de Payment Service Directive in november 2009 en de komst van de Single European Payment Area (SEPA), die daardoor mogelijk wordt gemaakt, zal dit mogelijk de komst van nieuwe afwikkelssystemen activeren.

Het gedragstoezicht op de betalingsafwikkeling is nieuw voor de AFM. Naar verwachting zal dit van beperkte omvang zijn wanneer dit toezicht van kracht wordt. Het zal gaan om één tot drie instellingen.

De toezichtdoelstellingen van toegang, doelmatigheid en vertrouwen met betrekking tot betalingsafwikkeling concretiseren zich in aandacht voor transparantie en governance van afwikkelingsystemen.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Overig	Onderhouden van een betalingsafwikkelingsysteem	Geen	44	33	10	23

2.11 Toezicht pensioenuitvoerders

Het toezicht op pensioenuitvoerders krijgt in 2010 prioriteit en is benoemd als één van de acht thema's van het toezicht van de AFM. De doelstelling van het toezicht is dat deelnemers/consumenten in staat worden gesteld een afgewogen keuze te maken over de opbouw van een pensioen, op basis van inzicht in wat zij redelijkerwijs kunnen verwachten. Daarbij ligt de nadruk voor de AFM op het toezicht op de informatieverstrekking op basis van de wettelijke regels die hiervoor gelden. Het gaat daarbij om tijdige verstrekking van het jaarlijkse pensioenoverzicht en duidelijke startbrieven voor nieuwe deelnemers.

Mede gezien het streven van de AFM om in 2010 haar inspanningen te verhogen, nemen ook de begrote kosten enigszins toe.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Overig	Toezicht pensioenuitvoerders (Pw en Wvb)	Pensioenfondsen	1.024	1.391	1.738	1.793
			Verzekeraars	902	936	1.211	1.412
			Totaal	1.926	2.328	2.949	3.205

2.12 Wet handhaving consumentenbescherming

Onder de Wet op het financieel toezicht (Wft) zijn aanbieders die investeringen boven de 50.000 euro aanbieden vrijgesteld van toezicht door de AFM. Bij deze partijen bevinden zich relatief veel malafide partijen die rendementen voorspiegelen die niet realistisch zijn of deze rendementen uitkeren met gelden van nieuwe beleggers.

De Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) wijst de AFM aan als bevoegde autoriteit indien aanbieders van financiële producten zich schuldig maken aan oneerlijke handelspraktijken. Het betreft vooral het verstrekken van onjuiste informatie dan wel het niet verstrekken van essentiële informatie aan beleggers. De Whc maakt geen uitzondering en geldt voor alle financiële ondernemingen. De AFM heeft zo een mogelijkheid gekregen malafide partijen die onder de Wft-vrijstelling opereren alsnog aan te pakken. De AFM kan (repressief) ingrijpen op basis van signalen.

Door een adequate uitvoering van deze toezichttaak worden beleggers voorzien van de benodigde informatie om hen in staat te stellen zich een oordeel te vormen over de belegging. De AFM boekte in 2009 de eerste resultaten van dit nieuwe toezicht, en zal in 2010 nader onderzoek doen bij verschillende partijen. Tot nu toe heeft de AFM circa 15 partijen op het oog die op basis van de Whc aan onderzoek (zullen) worden onderworpen. De AFM streeft er naar steeds vroeger in te grijpen bij evident malafide aanbieders, om zo veel als mogelijk schade voor consumenten te voorkomen. De aandacht ligt daarbij voornamelijk op het nog eerder oppakken van het groeiend aantal signalen.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Overig	Wet handhaving consumenten bescherming	Geen	174	348	1.082	1.163

2.13 Toezicht BES

Naar verwachting zullen de eilanden Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (BES) in oktober 2010 openbare lichamen van Nederland worden. Het proces van staatkundige hervorming kent twee fasen. In de overgangsfase zal in beginsel de bestaande Antilliaanse wetgeving van kracht blijven. In de eindfase zal inhoudelijk aangepaste regelgeving van kracht zijn. Deze eindfase zal vermoedelijk in 2012 ingaan. De AFM zal verantwoordelijk worden voor het gedragstoezicht op de financiële markten op de BES-eilanden. Hierbij zal nauw worden samengewerkt met DNB die verantwoordelijk wordt voor het prudentieel toezicht. De voorbereiding van het toezicht zal in 2010 en 2011 de nodige werkzaamheden met zich brengen die onder andere betrekking hebben op de voorbereiding van wetgeving.

De huidige Antilliaanse regelgeving kent slechts in beperkte mate gedragsregels. De AFM zal het ministerie van Financiën adviseren over het opstellen van gedragsregels en behulpzaam zijn bij de uitwerking hiervan. Daarnaast zal het toezicht ook operationeel moeten worden voorbereid. Dat betekent onder andere het opstellen van een toezichtstrategie, communicatie over de komende wijzigingen in de regelgeving en overleg met de Bank van de Nederlandse Antillen (BNA) over samenwerking bij de uitvoering van het toezicht. Gelet op de ingangsdatum van de overgangsfase (10 oktober 2010) zal in het laatste kwartaal van 2010 ook een begin worden gemaakt met de uitvoering van het toezicht (op basis van bestaande regelgeving).

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Overig	Toezicht BES	Geen	0	0	0	119
Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Specifieke verrichtingen	Overig	Toezicht BES	Geen	0	0	0	9

2.14 Toezicht credit rating agencies

Vanwege de Europese Verordening op ratingbureaus ('credit rating agencies'), die november 2009 van kracht wordt, zal er in elke Europese lidstaat een toezichthouder aangewezen worden, die ervoor zorg draagt dat de Verordening op de verschillende nationale niveaus gehandhaafd wordt. De verwachting is dat de AFM zal worden aangewezen als de nationale toezichthouder op ratingbureaus.

Na aanvaarden van deze nieuwe taak zal de AFM verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van deugdelijk toezicht, zowel op Europees als op nationaal niveau. Op Europees niveau zal de AFM deelnemen aan een van de toezichtcolleges voor de grote wereldwijde ratingbureaus (Standard & Poors, Moody's of Fitch), en ook op nationaal niveau zal er een aantal taken volbracht moeten worden. Ten tijde van dit schrijven is er nog geen antwoord op de vraag of er ook toezicht zal worden gehouden op een in Nederland gevestigd ratingbureau. Om voorbereid te zijn op een eventuele registratieaanvraag, is er een nieuwe toezichtcategorie toegevoegd aan de bestaande categorieën.

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Overig	Toezicht Credit Rating Agencies	Geen	0	0	0	491
Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Specifieke verrichtingen	Overig	Toezicht Credit Rating Agencies	Geen	0	0	0	94

2.15 Integriteitstoezicht

Het integriteitstoezicht door de AFM is een van de acht prioriteiten in het toezicht van 2010. Het thema 'Meer doelgerichte en snellere aanpak zware schendingen integriteit' (zie paragraaf 1.4) voorziet in verhoogde aandacht voor zware schendingen van de integriteit op de financiële markten, zowel door vergunninghoudende instellingen als 'illegale' aanbieders en bemiddelaars in financiële producten. De aanpak van deze schendingen dient ter versterking van het vertrouwen in de financiële sector.

De kosten voor het integriteitstoezicht worden verdeeld over de betrokken toezichtcategorieën. De inzet wordt in 2010 vooral begroot op de categorieën ‘adviseren en bemiddelen’, ‘Wet handhaving consumentenbescherming’ en ‘Verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten’. Een groot deel van de kosten (repressieve kosten) wordt gefinancierd uit de overheidsbijdrage. Een klein deel van de lasten valt onder ‘Bemiddelen in opvorderbare gelden’

Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Doorlopend toezicht	Overig	Bemiddelen op vorderbare gelden	Geen	20	125	26	30
Type	Hoofd-categorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Specifieke verrichtingen	Overig	Bemiddelen op vorderbare gelden	Geen	3	18	6	11

2.16 Toezicht op informatieverstrekking

De invalshoek van het toezicht op informatieverstrekking is ‘misselling’ van financiële producten zoveel mogelijk te voorkomen door er voor te zorgen dat de consument over adequate informatie kan beschikken over financiële producten, zodanig dat hij/zij juiste beslissingen kan nemen. In 2010 zal de AFM zichtbaarder zijn als toezichthouder op informatieverstrekking en handhavend optreden tegen overtredingen. Voor een specifiek aantal, vooraf aangekondigde, informatieverstrekkingdocumenten zal worden aangegeven hoe het staat met de kwaliteit/compliance ervan én op welke wijze de markt invulling heeft gegeven deze documenten te verbeteren dan wel de kwaliteit op het huidige peil te houden. Tevens zal de AFM specifieke problemen (per instelling of product) op het gebied van informatieverstrekking adresseren en daarmee een verbetering van de kwaliteit van informatieverstrekking bewerkstelligen.

3 Directe toezichtondersteuning

3.1 Juridische zaken

Juridische Zaken heeft in toenemende mate te maken met groei in het aantal handhavingmaatregelen dat de AFM neemt. Ook zorgt de toename van het aantal bezwaarschriften voor groei in het aantal uren dat hieraan wordt besteed.

De in 2009 ingezette ontwikkeling om meer en beter aan te sluiten bij de toezichthouders van de AFM, zal in 2010 verder vorm krijgen. Daarbij zal de focus vooral liggen op juridische ondersteuning tijdens het gehele toezichtproces, van het oppakken van signalen, tot de eventuele maatregelen die worden genomen. Tevens zullen de acht prioriteiten van de AFM in meer of mindere mate vragen om juridische ondersteuning.

De verbetering van de dynamische juridische kennis op het vakgebied van de AFM, stelt hoge eisen aan iedereen die daarmee bij de AFM in aanraking komt. In 2010 zal nog meer dan voorheen de nadruk komen te liggen op de kennisoverdracht binnen de AFM, met als doel op juridisch terrein de lerende organisatie verder te ontwikkelen.

3.2 Strategie, Beleid en Internationale zaken

De afdeling Strategie, Beleid en Internationale zaken is nauw betrokken bij de thema's voor 2010. De afdeling adviseert nationale en internationale beleidsmakers bij de ontwikkeling van wet- en regelgeving, en draagt daarnaast zorg voor ondersteuning van de implementatie van wet- en regelgeving in het toezicht van de AFM. Dit gebeurt in nauw overleg met het ministerie van Financiën, en waar van toepassing ook met De Nederlandsche Bank. Verder signaleert de afdeling vanuit het perspectief van de AFM nieuwe ontwikkelingen, risico's en trends die de toezichthouder (kunnen) raken, zowel nationaal als internationaal. De geanalyseerde trends vormen een belangrijke basis voor strategische sturing van de AFM.

Naast de vorming van beleid en strategie coördineert en ontwikkelt de afdeling de internationale contacten van de AFM. Ook in 2010 blijft de AFM zeer actief betrokken bij de internationale ontwikkelingen van het toezicht. Het zwaartepunt van de activiteiten van het thema 'Kwaliteit Europees toezicht' ligt in 2010 dan ook bij deze afdeling (zie paragraaf 1.4). De nadruk zal daarbij liggen op de kwaliteit van de regelgeving, de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen nationaal en internationaal en het bevorderen van de kwaliteit van het nieuw te vormen Europees toezichtorgaan dat door de Europese Commissie in september 2009 is aangekondigd.

De AFM zal in ieder geval minstens zo actief blijven op internationale terreinen als in 2009. Bestuursvoorzitter Hans Hoogervorst is vicevoorzitter van het beleidsbepalende comité IOSCO en Steven Maijor is onder meer de voorzitter van IFIAR, het International Forum of Independent Audit Regulators.

3.3 Communicatie

Om het toezicht van de AFM effectiever te maken, is optimale communicatie met alle betrokkenen van groot belang. In 2010 zet de AFM een nieuwe stap in het doelgerichter maken van haar communicatie met de verschillende groepen onder toezicht staande instellingen, onder meer door een volledig nieuwe indeling van de veelbezochte website AFM.nl. Daarbij fungeren de acht prioriteiten van de AFM nadrukkelijk als leidraad.

Daarbij richt de AFM zich meer dan voorheen op handhavingcommunicatie, waarbij wordt bijgedragen aan de duurzame naleving van de regels in de financiële wereld en alternatieve aanpakken in het toezicht bovengemiddeld zullen worden ondersteund. Dat draagt bij aan de brede, door de missie gedreven aanpak van risico's door de AFM, die in sommige gevallen uitstijgt boven de wettelijke taken die de toezichthouder heeft op basis van de specifieke wetgeving. Het in 2009 gepresenteerde voorstel voor de aanscherping van de hypotheekverstrekking is daarvan een goed voorbeeld, dat op andere terreinen in 2010 navolging verdient.

Verdere uitbouw van de publieke relaties (public affairs) draagt daar aan bij. Tevens ontwikkelt de AFM in 2010 meer visuele communicatiemiddelen en zal de aanpak van de verschillende issues planmatiger worden, om ondanks de geheimhoudingsbepalingen in de Wft media, consumenten, financiële instellingen en de politiek beter te laten zien waar de AFM mee bezig is en welke resultaten worden geboekt. Het doel blijft om eerder en meer in het gehele toezichtproces een (ondersteunende) rol te spelen.

4 Governance en bedrijfsvoering

In het hoofdstuk over bedrijfsvoering gaan we in op governance en de wijze waarop de bedrijfsvoering van de AFM is georganiseerd.

4.1 Governance

De AFM is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). De bevoegdheden voor het gedragstoezicht op financiële markten zijn door de wetgever toegekend aan de AFM. Als ZBO draagt de AFM de verantwoordelijkheid voor de concrete uitoefening van het toezicht. De Raad van Toezicht ziet toe op de wijze waarop het Bestuur zijn taken verricht. De minister van Financiën benoemt de Raad van Toezicht. Daarnaast wordt de minister van Financiën gevraagd in te stemmen met onder andere statutenwijzigingen, de jaarlijkse begroting en het jaarverslag. De minister van Sociale Zaken & Werkgelegenheid stemt in met het onderdeel van het toezicht op pensioenuitvoerders uit de jaarlijkse begroting en het jaarverslag.

De AFM conformeert zich aan de code-Tabaksblat voor zover deze code kan worden toegepast op een semipublieke organisatie.

4.1.1 Compliance & Privacy

Gelet op haar belangrijke functie en maatschappelijke positie, hecht de AFM grote waarde aan de integriteit van haar eigen medewerkers over het algemeen en de professionele omgang met koersgevoelige informatie in het bijzonder. De AFM dient de integriteit van haar processen volledig te waarborgen en zelf te voldoen aan de norm die de AFM aan anderen stelt. Net als in 2009 ligt de prioriteit bij intensievere aandacht bij de medewerkers van de AFM voor integriteitsaangelegenheden.

4.1.2 Klachtenregeling

Een ieder heeft het recht om door de AFM en haar medewerkers op een correcte manier te worden behandeld. Als een persoon van mening is dat dit niet het geval is geweest, kan hij of zij een klacht indienen bij de AFM. Klachten worden door de AFM op zorgvuldige wijze behandeld.

Het klachtenafhandelingsproces staat, overeenkomstig hoofdstuk 9 Algemene wet bestuursrecht (Awb), beschreven in het Klachtenreglement AFM. Dit is op de website van de AFM te vinden onder marktpartijen/organisatie/klacht over AFM.

4.2 Bedrijfsvoering

4.2.1 Planning & Control cyclus 2010

De activiteiten van de AFM op het gebied van planning, control en financiën zijn in 2010 gericht op een verdere professionalisering van de interne sturing en de externe verantwoording. Een in 2009 gestart project genaamd 'Herijking P&C cyclus' zal in 2010 afgerond worden en tot verdere resultaten leiden. Dit project kent de volgende aandachtsgebieden:

- Aanscherpen besturingsfilosofie;
- Verbeteren samenhang tussen plan en realisatie;
- Uitwerken indicatoren prestatie- en effectmeting;
- Verbeteren informatiestromen.

De planning & control cyclus voor 2010 is medio 2009 gestart aan de hand van de beleidsrijke kaderbrief 2010. Op basis van de uitgangspunten uit de kaderbrief heeft de AFM jaar- en themaplannen opgesteld, inclusief de financiële vertaling per organisatieonderdeel. Op de uitvoering wordt op basis van managementrapportages doel- en resultaatgericht gestuurd. Maandelijks worden financiële en niet-financiële resultaten gerapporteerd en indien nodig besproken. Daarnaast wordt twee keer per jaar (voor- en najaarsronde) gerapporteerd over de realisatie van geplande activiteiten, afgezet tegen de gestelde doelen uit de jaar- en themaplannen en wordt de jaarprognose geactualiseerd. De managementgroep stuurt waar nodig bij.

Het financieel beheer wordt binnen de AFM op gestructureerde wijze vormgegeven. Om de financiële risico's te beheersen heeft de AFM een stelsel van interne procedures met ingebouwde controles zoals autorisatie, functiescheidingen, verplichte documentatie en vastlegging.

4.2.2 Hoofdmomenten planning & control cyclus 2010

Hieronder zijn – in chronologische volgorde – de hoofdmomenten van de planning & control cyclus beschreven:

- Januari - vaststelling tarieven specifieke verrichtingen 2010:
De ministers van Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stellen na advies van de AFM de tarieven 2010 vast voor toezichthandelingen die specifiek toerekenbaar zijn aan individuele instellingen, zoals vergunningverlening;
- April - instemming jaarrekening 2009:
De minister van Financiën krijgt de jaarrekening 2009, met daarin onder meer een voorstel aangaande de bestemming van de exploitatiesaldi 2009, ter instemming aangeboden. De minister van Sociale Zaken & Werkgelegenheid wordt gevraagd in te stemmen met het onderdeel van het toezicht op pensioenuitvoerders;

- Mei/Juni – voorjaarsronde 2010 en September/Okttober - najaarsronde 2010:
De AFM stelt een geactualiseerde jaarprognose op en informeert de ministers van Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het Adviserend panel over de (inhoudelijke) voortgang op de begroting. Belangrijke afwijkingen worden toegelicht;
- Juni - Adviserend panel:
Het Adviserend panel wordt in de gelegenheid gesteld het jaarverslag 2009 en de uitvoering van de jaarplanning 2010 te commentariëren. De leden worden tevens uitgenodigd suggesties te doen voor het jaarplan 2011;
- Juli - vaststelling tarieven doorlopend toezicht 2010:
De ministers van Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stellen na advies van de AFM de tarieven voor de heffingen voor het doorlopend toezicht van 2010 van de AFM vast en publiceren deze in de Staatscourant. In deze tarieven zijn de te verrekenen exploitatiesaldi uit 2009 verdisconteerd;
- Oktober - Adviserend panel:
Het Adviserend panel wordt geïnformeerd over de (inhoudelijke) voortgang op de begroting 2010 (najaarsronde) en wordt in de gelegenheid gesteld advies aan de AFM te geven over de conceptbegroting en –jaarplanning 2011;
- December – instemming begroting 2011:
De AFM stuurt de door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting 2011 ter instemming aan de ministers van Financiën en van Sociale Zaken & Werkgelegenheid en stuurt daarbij het advies van de marktpartijen mee.

4.2.3 Prestatie- en effectmeting

De AFM maakt bij de interne sturing en de externe verantwoording gebruik van prestatie- en effectmeting. Hierbij geldt het uitgangspunt om zo treffend mogelijk zichtbaar te maken in welke mate de AFM erin geslaagd is haar doelstellingen (bevorderen van eerlijke en transparante financiële markten) te realiseren. Het is echter voor de AFM niet altijd mogelijk om effecten van haar inspanning te kwantificeren. De antwoorden op vragen als ‘Zijn de doelstellingen gehaald?’ en ‘Heeft de AFM hieraan bijgedragen?’ zijn niet altijd eenduidig.

Bij de eerste vraag is het lastig een algemene uitspraak te doen, zoals ‘de werking van de financiële markten is in de achter ons liggende periode over het algemeen verbeterd, want...’. De markten zijn zeer divers en in verschillende stadia van ontwikkeling. Bovendien is de interpretatie van een ontwikkeling niet altijd evident. Als de AFM misstanden aanpakt die voorheen verborgen waren, kan dit het vertrouwen in de financiële markt op korte termijn schaden, terwijl de AFM juist ten doel heeft dit vertrouwen te waarborgen.

De tweede vraag is ook lastig te beantwoorden. Kunnen veranderingen in het gedrag op de financiële markten worden toegeschreven aan de handelingen van de AFM? Zowel interne als externe belanghebbenden zijn het er over eens dat toezicht bijdraagt aan de goede werking van de financiële markten. Moeilijker wordt het als wij willen aangeven hoe groot het effect is, of waar wij effectiever zijn en waar minder effectief. De AFM is één van vele stakeholders die de ontwikkelingen in de financiële markten beïnvloeden. Ook hier geldt dat we voorzichtig moeten zijn met algemene uitspraken over de effectiviteit van het toezicht.

Hoe bepaalt de AFM dan of toezicht werkt? De AFM analyseert de effectiviteit van haar optreden in specifieke gevallen. Dit gebeurt aan de hand van:

- Kwalitatieve analyses van beïnvloedingsmaatregelen:
De AFM kent een variëteit aan beïnvloedingsmaatregelen en zij past die maatregel toe die het best aansluit bij de situatie. Vooraf is echter niet aan te geven welke beïnvloedingsmaatregel past bij welke situatie. Wel verantwoordt de AFM zich in haar jaarverslag over de (keuze van) beïnvloedingsmaatregelen en de effectiviteit ervan;
- Effectstudies:
Door meerjarig onderzoek onder consumenten krijgt de AFM steeds beter inzicht in het vertrouwen van de consument in de financiële markt, maar dit zegt op korte termijn weinig over de effectiviteit van de AFM. De AFM beschouwt de uitkomsten van periodieke enquêtes onder stakeholders (onder toezichtstaande instellingen en hun adviseurs, consumenten, belangenbehartigende en maatschappelijke organisaties) als een belangrijke meting van de perceptie van onze effectiviteit. De stakeholderanalyse wordt tweejaarlijks uitgevoerd en staat voor 2011 weer op de agenda;
- Beleidsevaluaties:
In 2007 is een methodologisch kader ontwikkeld voor het uitvoeren van beleidsevaluaties. Hierbij wordt geïnventariseerd of er regels zijn die onnodig belastend zijn in relatie tot het effect dat ze beogen. Als het regels betreft die zelf door de AFM zijn opgesteld, zullen deze worden aangepast. In andere gevallen zal het leiden tot adviezen aan het ministerie van Financiën.

Waar mogelijk zal de AFM de kwalitatieve analyses en beschrijvingen met getallen onderbouwen.

Doelmatigheid bedrijfsvoering

Naast de kwalitatieve analyses over effect van toezicht en de rol van de AFM is het wel mogelijk kwantitatieve informatie te verstrekken over de doelmatigheid van vooral de bedrijfsvoering. Voor de beoordeling van de doelmatigheid van bedrijfsvoering van de AFM zijn enkele graadmeters beschikbaar. Meest concreet is het percentage direct toezicht. Dit percentage geeft aan welk deel van de totaal gewerkte uren van AFM-medewerkers wordt besteed aan het direct aan categorieën van instellingen te relateren deel van het primaire proces van de AFM: het houden van toezicht. Daarmee is dus niet gezegd dat niet direct toerekenbare uren niet besteed worden aan het houden van toezicht.

4.3 Personeel & Organisatie

Het cultuurveranderingprogramma en de taakstelling vanuit het ministerie van Financiën bepalen in 2010 in grote mate de activiteiten op het terrein van personeel en organisatieadvies van de AFM. Het betreft onderwerpen zoals efficiënter en doelmatiger werken, het verhogen van de kwaliteit en flexibiliteit van medewerkers en de gewenste cultuurverandering waarmee in 2009 een begin is gemaakt.

Het personeelsbeleid richt zich in 2010 minder dan voorheen op de werving van nieuwe medewerkers voor het vervullen van openstaande vacatures. Het is in de huidige ontwikkelingsfase van de organisatie belangrijker om goede medewerkers vast te houden en doorlopend aandacht te geven aan de kwaliteit van (nieuwe) medewerkers en hun doorgroeimogelijkheden. Begin 2010 zal tevens worden begonnen met het traineeprogramma van de AFM, waarin startende medewerkers de mogelijkheid krijgen om ervaringen op te doen met verschillende onderdelen van het toezicht.

Het doel van de business analyse, het inkoop- en het organisatieadvies blijft een efficiëntere inrichting van de interne organisatie en de bijbehorende processen, waardoor meer capaciteit en middelen op het directe toezicht ingezet kunnen worden.

4.4 Informatisering

Het programma AFM-Toezicht-Ondersteunende-Modules (ATOM) heeft de hoogste prioriteit bij de informatisering van de AFM. Dit programma heeft tot doel toezichtprocessen optimaal met ICT te ondersteunen. Daarbij hoort dat zoveel mogelijk met generieke applicaties wordt gewerkt, die ingezet worden voor processen in verschillende toezichttaken. In de eerste fase zijn een nieuw elektronisch loket en een nieuw CRM-systeem ontwikkeld, en zullen deze worden toegepast voor de processen van vergunningverlening en registreren.

Geleidelijk zullen de ATOM-applicaties diverse verouderde systemen vervangen. In 2010 wordt besloten welke processen worden aangepakt in de tweede fase van ATOM. Het programma vergt forse inspanning in tijd en geld. Een succesvolle implementatie zal de effectiviteit en efficiëntie van de toezichtprocessen merkbaar verbeteren. Daarnaast zal 2010 in het teken staan van verhoging van de kwaliteit van de ontwikkelings- en beheerprocessen.

4.5 Facilitair Bedrijf

De ontwikkelingen binnen de AFM laten een steeds verdergaande digitalisering van de toezichtprocessen bij de AFM zien. Deze digitalisering zal de wijze waarop de AFM met de informatie omgaat verder veranderen en dat stelt vooral eisen aan de digitale informatievoorziening (DIV) en de wijze van archivering. Tevens zal er bekeken worden in hoeverre de AFM beleid voor maatschappelijk verantwoord ondernemen wil ontwikkelen.

4.6 Planning, Control en Financiën

Naast de herijking van de planning & control cyclus zal veel aandacht uitgaan naar de effectiviteit en efficiency van het toezichts- en heffingenproces. En net als in 2009 wederom aan de inning van daaruit voortvloeiende vorderingen. De zware economische situatie voor veel onder toezicht staande instellingen heeft in combinatie met de dubbele heffing in 2009 (voor de jaren 2008 en 2009) mogelijk een grote invloed op het betaalgedrag van de onder toezicht staande instellingen in 2010.

De geldende taakstelling van het ministerie van Financiën voor de gehele organisatie zal aanleiding geven tot scherpere sturing op de kostenrealisatie in 2010 en op de begroting 2011.

4.7 Interne Audit Dienst

De Interne Audit Dienst (IAD) verricht onderzoeken naar de risicobeheersing- en controlesystemen van de AFM. Deze onderzoeken worden uitgevoerd op basis van een risicoanalyse van de processen en afdelingen van de AFM of op verzoek van het bestuur of de Raad van Toezicht.

Met de onderzoeken geeft de Interne Audit Dienst het bestuur en de Raad van Toezicht aanvullende zekerheid dat de risicobeheersing- en controlesystemen van de AFM adequaat zijn om de realisatie van de geformuleerde doelstellingen van de AFM te kunnen bewerkstelligen. Nevendoelstelling is het bevorderen van de efficiency en effectiviteit van de processen binnen de AFM. De IAD geeft ook advies aan het management over risicobeheersing.

5 Budgettaire gevolgen van beleid

In dit hoofdstuk komen de budgettaire gevolgen van beleid aan de orde. Het betreft de kosten van de personele en financiële middelen die worden gebruikt voor de activiteiten en producten die nodig zijn om de geformuleerde doelstellingen te bereiken. Achtereenvolgens komen aan de orde: het kostenkader, de totale kosten, de kosten per toezichtcategorie en de financiering van de AFM.

5.1 Kostenkader

Het ministerie van Financiën heeft in zijn brief van 3 april 2007 meegedeeld dat als onderdeel van de uitwerking van de taakstelling uit het regeerakkoord de AFM structureel 8 procent van de toezichtkosten die voor 2007 zijn begroot, moet bezuinigen. De taakstelling dient in de periode 2008 tot en met 2011 in het voor de gehele rijksdienst geldende tempo (respectievelijk 12,5%, 25%, 50% en 100%) geëffectueerd te worden.

Het afgesproken plafondbedrag kan worden herzien ingeval het totaal van de toezichttaken van de AFM een wijziging ondergaat. Daarnaast wordt jaarlijks een vastgestelde prijscompensatie toegepast op de hoogte van het kostenkader.

Als gevolg van de overgang van het FEC-secretariaat naar De Nederlandsche Bank is het kader voor 2009 en later neerwaarts bijgesteld. Voor 2010 en verder is het kostenkader gecorrigeerd als gevolg van de uitbreiding van de taken van de AFM met het toezicht op de eilanden Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (BES) en het toezicht op Credit Rating Agencies (CRA). Het financiële kader voor 2010 komt na deze correcties en de toepassing van de vastgestelde prijscompensatie uit op EUR 79,8 miljoen. De totale begrote kosten voor 2010 van de AFM komen met EUR 78,0 miljoen 2 procent lager uit dan het financiële kader.

Ten opzichte van de verhouding tussen de overheidsbijdrage en de bijdrage van de marktpartijen uit de begroting 2007 (ijkpunt van de taakstelling), rekening houdend met de correcties voor het FEC, BES en CRA, is het aandeel van de overheidsbijdrage in 2010 met 19 procent gestegen. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door een toename van de handhavingsactiviteiten. Deze worden volledig door de overheid gefinancierd. Daarnaast is er sprake van een toename doordat het College van Beroep voor het bedrijfsleven op 18 juni 2008 heeft bepaald dat de kosten van voorbereiding van wet- en regelgeving niet aan de markt in rekening mogen worden gebracht. In het verlengde van deze uitspraak vergoedt de overheid eveneens de kosten van een aantal andere activiteiten waarvoor onvoldoende wettelijke basis bestaat om deze in de heffingsgrondslag te betrekken. De AFM begroot de kosten van activiteiten waarvoor onvoldoende wettelijke basis bestaat op EUR 1,9 miljoen.

Het aandeel van de kosten dat voor rekening van de markt komt is, rekening houdend met de correcties voor het FEC, BES en CRA, ten opzichte van de begroting 2007 met 10 procent afgenomen.

Tabel 5.1 Kostenkader 2010 (* EUR 1.000)

	Begroting 2010		Kostenkader 2010	Afwijking t.o.v. kader
Overheidsbijdrage	25.809	33%		
Bijdrage sector	52.175	67%		
Totale kosten*	77.984	100%	79.752	-2%

* Exclusief afschrijvingen op geactiveerde voorbereidingskosten van nieuwe taken. Deze afschrijvingen vallen buiten het kader.

5.2 Totale kosten

De totale kosten voor 2010 van de AFM bedragen EUR 78,0 miljoen. Dit is nagenoeg gelijk aan de begroting van 2009 (EUR 77,6 miljoen). In de begroting 2010 zitten ten opzichte van de begroting 2009 de kosten voor een aantal nieuwe taken verwerkt.

Tabel 5.2 Kerncijfers AFM

Kerncijfers	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Totale kosten (x EUR 1 miljoen)	71,7	77,6	71,3	78,0
Gemiddelde totale personele capaciteit (fte)*	473	479	497	507
Percentage direct toezicht	52%	54%	51%	54%
Uurtarief (excl. rechtstreeks doorbelaste kosten)	169	179	176	172

* inclusief uitzendkrachten

De personele capaciteit kan stijgen ten opzichte van de begroting 2009 als gevolg van het realiseren van besparingen op overige bedrijfslasten en de financiële baten en lasten. De extra fte's worden voornamelijk ingezet in het toezicht.

Het aandeel van de directe toezichturen in het totaal van de activiteiten van de AFM is gelijk gebleven aan de begroting 2009. Dit begrote percentage van 54 procent bleek in 2009 niet haalbaar te zijn onder meer vanwege de extra inspanningen met betrekking tot de Veranderagenda en is in de prognose bijgesteld naar 51 procent. Voor 2010 wordt verwacht dat een percentage direct toezicht van 54 procent realiseerbaar is.

Het uurtarief voor 2010 daalt ten opzichte van de begroting 2009 met 4 procent naar EUR 172,-. Deze daling wordt veroorzaakt doordat de kosten relatief minder hard stijgen dan de directe toezichturen.

5.2.1 Begroting per kostensoort

Tabel 5.3 Begroting per kostensoort (x EUR 1.000,-)

Kostensoort	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010	Afw. t.o.v. begroting 2009	Perspectief 2011
Salarislasten	30.879	35.035	33.694	38.341	9%	39.161
Sociale lasten	3.287	3.685	3.681	4.042	10%	4.135
Pensioenlasten	5.694	5.869	5.842	6.353	8%	6.500
Uitzendkrachten	4.839	2.094	4.027	751	-64%	106
Overige personeelslasten	4.010	4.265	4.094	3.872	-9%	3.680
Totaal personeelslasten	48.710	50.948	51.338	53.359	5%	53.582
Huisvestingslasten	5.164	5.818	5.688	5.662	-3%	5.783
Advieslasten	3.773	3.481	4.048	3.331	-4%	3.064
Algemene lasten	10.607	12.027	7.970	11.090	-8%	10.021
Totaal overige bedrijfslasten	19.544	21.326	17.707	20.083	-6%	18.868
Afschrijvingen	2.359	3.603	2.562	4.156	15%	5.110
Financiële baten en lasten	1.370	2.025	536	948	-53%	800
Geactiveerde lasten ontwikkelde software	323-	290-	871-	562-	94%	400-
Totale lasten	71.661	77.613	71.273	77.984	0%	77.960

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting 2009 worden hieronder toegelicht:

- De totale personeelslasten zijn nominaal 5 procent hoger begroot dan in 2009. Deels als gevolg van een 2 procent hogere gemiddelde personele bezetting (in dienst + uitzendkrachten);
- De salarislasten nemen toe met 9 procent en de sociale lasten met 10 procent. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van het gemiddelde aantal fte's in dienst van 7 procent ten opzichte van de begroting 2009 en door een toename van de gemiddelde salarislasten per fte met 2 procent. De kosten voor de inhuur van uitzendkrachten nemen met 64 procent af en worden voor 2010 begroot op EUR 0,8 miljoen. De verwachting is dat als gevolg van de situatie op de arbeidsmarkt minder uitzendkrachten nodig zullen zijn voor de tijdelijke invulling van vacatures;
- De pensioenlasten stijgen met 8 procent. Dit is in lijn met de stijging van de salarislasten. De pensioenlasten zijn voor 2010 op een andere wijze begroot dan in de afgelopen jaren is gebeurd. Dit is gevolg van een besluit van de AFM om in 2009 een stelselwijziging door te voeren als gevolg van veranderde verslaggevingsregels op het gebied van pensioenen;
- De overige personeelslasten dalen met 9 procent. In 2009 is een project uitgevoerd in verband met de herziening van de arbeidsmarktcommunicatie. Naast de besparing van deze projectkosten zal de nieuwe opzet in 2010 een kostenbesparing opleveren op het gebied van de personeelsadvertenties;

- De algemene lasten nemen ten opzichte van de begroting 2009 met 8 procent af. Over de hele linie worden besparingen gerealiseerd, maar dit is in het bijzonder het geval bij de posten advertenties, publiekscampagnes, kopieerkosten, hard/softwareonderhoud en internet;
- De afschrijvingslasten nemen toe (+ 15 procent) als gevolg van investeringen in het CRM-systeem ATOM. Een specificatie van de afschrijvingslasten en een nadere toelichting op de investeringen is terug te vinden in de bijlagen;
- De financiële baten en lasten zijn EUR 1,1 miljoen lager begroot dan in 2009 (- 53 procent). De afname van de geactiveerde voorbereidingskosten voor nieuwe taken en het met ingang van 2010 vooraf factureren van specifieke verrichtingen zorgen voor een lagere debetstand van de rekening courant. Daarnaast is in de begroting 2010 gerekend met een lagere rentestand dan in de begroting 2009;
- Ten behoeve van het project ATOM wordt er een grotere tijdsbesteding aan de interne ontwikkeling van software begroot dan in 2009. De geactiveerde lasten voor ontwikkelde software nemen als gevolg hiervan toe met 94 procent.

5.3 Kosten per toezichtcategorie

De AFM begroot en verantwoordt kosten per categorie van onder toezicht staande instellingen. De grondslag voor de toerekening van kosten zijn de directe toezichten van de AFM.

In bijlage 4 presenteren wij de begrote kosten per toezichtcategorie voor 2010, verdeeld naar doorlopend toezicht en specifieke verrichtingen. Daarnaast staan in deze bijlage (en in bijlage 5) de totale kosten die verband houden met de voorbereiding van wet- en regelgeving en overige niet aan de markt door te belasten kosten opgenomen.

5.4 Van begroting naar heffingen

De activiteiten van de AFM worden deels gefinancierd door de marktpartijen die onder het toezicht staan en deels door de overheid. De bevoegdheden met betrekking tot de begroting en de heffingen, laten zich als volgt kort samenvatten: AFM doet voorstellen en voert uit; de financiële sector adviseert via het Adviserend panel van marktpartijen; de minister van Financiën stemt in met de begroting, stelt de tarieven vast en keurt goed hoe omgegaan wordt met exploitatiesaldi. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wordt gevraagd in te stemmen met het onderdeel van het toezicht op pensioenuitvoerders.

5.4.1 Overheidsbijdrage

De overheidsbijdrage dekt de kosten van repressieve handhaving. Dat wil zeggen de kosten die de AFM maakt wanneer er sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit of het overtreden van een bestuurlijk gestelde norm. Hieronder vallen bijvoorbeeld het toezicht op handel met voorwetenschap, marktmanipulatie en illegale financiële activiteiten.

Ook draagt de overheid de kosten voor het toezicht op de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, het toezicht op publicisten, de Wet handhaving consumentenbescherming, het toezicht op het onderhouden van effectenafwikkelingsystemen en een deel van de lasten van het toezicht op emissies. In 2010 zijn hier de kosten van het toezicht op de BES-eilanden bijgekomen en de kosten voor het toezicht op Credit Rating Agencies voor zover deze niet aan de markt in rekening gebracht kunnen worden.

Daarnaast vergoedt de overheid de kosten die de AFM maakt voor de voorbereiding van wet- en regelgeving en voor een aantal andere activiteiten waarvoor onvoldoende wettelijke basis bestaat om deze in de heffingsgrondslag te betrekken.

De totale overheidsbijdrage voor 2010 bedraagt 26,3 miljoen. De afschrijving van voorbereidingskosten van nieuwe taken vallen buiten de definitie van het kader. Zonder deze afschrijvingen bedraagt de overheidsbijdrage voor 2010 EUR 25,8 miljoen (=33 procent van de kosten).

5.4.2 Marktbijdrage ('heffingen')

De markt betaalt de kosten van de AFM die niet door de overheidsbijdrage zijn gedekt, voor het overgrote deel via heffingen. De AFM verhaalt de kosten op de markt op twee manieren, via een tarief per verrichting en via een jaarlijkse heffing. Het uitgangspunt hiervoor is de begroting van de kosten per toezichtcategorie. De heffingen worden zodanig vastgesteld dat ze de begrote kosten van toezicht op de desbetreffende groep instellingen na aftrek van de overheidsbijdrage precies dekken. Kruissubsidiëring tussen onderscheiden groepen van onder toezicht staande instellingen wordt vermeden. Jaarlijkse exploitatiesaldi worden per groep in het volgende jaar in de heffingen voor die groep verdisconteerd.

De heffingen van de AFM worden bij voorkeur direct gekoppeld aan het verrichten van concrete toezichtactiviteiten. Dat kan bij activiteiten gekoppeld aan concrete verzoeken en acties van instellingen (bijvoorbeeld aanvragen voor vergunningen, registraties, ontheffingen, bestuurderstoetsingen, en beoordelingen van openbare biedingen of emissies). Het tarief wordt vastgesteld met het oog op kostendekkendheid door de begrote kosten per toezichtcategorie te delen door het aantal verwachte handelingen.

Bij het merendeel van de toezichtactiviteiten zijn de werkzaamheden niet gekoppeld aan concrete verzoeken en acties van instellingen. De kosten daarvan worden gedekt door jaarlijkse heffingen aan alle onder toezicht staande instellingen. De basis voor deze jaarlijkse heffingen zijn de kosten per toezichtcategorie. Om te komen tot het bedrag dat aan een toezichtcategorie moet worden doorberekend, wordt een aantal aanpassingen gemaakt:

- Bij nieuwe taken, de toevoeging van een bedrag ter verrekening van geactiveerde voorbereidingskosten uit eerdere jaren;
- De aftrek van de overheidsbijdrage;
- De verrekening van positieve of negatieve exploitatieverschillen uit voorgaande jaren.

In bijlage 2 wordt de omgang met de voorbereidingskosten en de verrekening van exploitatieverschillen uit voorgaande jaren nader toegelicht. De resultante van de kosten per toezichtcategorie (zie bijlage 4) en voornoemde aanpassingen zijn de totaalbedragen van de heffingen per toezichtcategorie zoals vermeld in bijlage 5: Van begroting naar heffing. Voor het bepalen van het uiteindelijk te heffen bedrag per toezichtcategorie in 2010 dienen de exploitatieverschillen uit de jaarrekening 2009 nog te worden toegevoegd.

De afschrijving van voorbereidingskosten van nieuwe taken vallen buiten de definitie van het kader. Zonder deze afschrijvingen bedraagt de marktbijdrage (exclusief te verrekenen exploitatieverschillen) voor 2010 EUR 52,2 miljoen (=67 procent van kosten).

De totale marktbijdrage (exclusief te verrekenen exploitatieverschillen) voor 2010 bedraagt 56,7 miljoen.

5.4.3 *Evaluatie bekostigingssystematiek*

De minister van Financiën heeft toegezegd de huidige bekostigingssystematiek te evalueren samen met de markt en de toezichthouders DNB en AFM. De conclusies van de evaluatie worden in de loop van 2010 verwacht.

Bijlage 1: Overzicht prestatie indicatoren begroting 2010

De onderstaande prestatie indicatoren hebben een overwegend kwantitatief karakter, gericht op de output van bepaalde toezichttaken. In 2010 wordt in het kader van het project 'Herijking planning & control cyclus' gekeken naar de mogelijkheden en onmogelijkheden van prestatie- en effectmeting.

Doorlopend toezicht

Toezichtcategorie/afdeling	Prestatie indicator	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Aanbieden	Aantal marktgerichte projecten/onderzoeken instellingsoverstijgend	6	6	5
	Aantal onderzoeken specifieke instelling	65	39	40
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	150	175	150
Verlenen van beleggingsdiensten en verrichten van beleggingsactiviteiten	Aantal marktgerichte projecten/onderzoeken instellingsoverstijgend	2	2	2
	Aantal onderzoeken specifieke instelling	8	7	8
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	150	172	150
Verlenen van accountantsdiensten	Aantal marktgerichte projecten/onderzoeken instellingsoverstijgend	-	-	-
	Aantal onderzoeken specifieke instelling	86	110	100
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	122	250	150
Adviseren en bemiddelen	Aantal marktgerichte projecten/onderzoeken instellingsoverstijgend	2	5	5
	Aantal onderzoeken specifieke instelling	40	50	50
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	150	175	150
Financiële verslaggeving	Aantal marktgerichte projecten/onderzoeken instellingsoverstijgend	3	3	3
	Aantal onderzoeken specifieke instelling	100	100	100
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	180	60	60
Meldingen en Marktmisbruik	Aantal marktgerichte projecten/onderzoeken instellingsoverstijgend	-	1	1
	Aantal onderzoeken specifieke instelling	65	60	65
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	180	215	240
Infrastructuur	Aantal adviezen/vvgb's/notificaties/toetsingen	30	75	60
	Aantal marktgerichte projecten/onderzoeken instellingsoverstijgend	1	1	1
	Aantal onderzoeken specifieke instelling	4	4	7
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	90	90	90
Toezicht pensioenuitvoerders	Aantal marktgerichte projecten/onderzoeken instellingsoverstijgend	2	6	3
	Aantal onderzoeken specifieke instelling	78	175	200
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	120	120	90
Wet handhaving consumentenbescherming	Aantal onderzoeken specifieke instelling	30	10	30
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	120	145	140
Integriteitstoezicht	Aantal marktgerichte projecten/onderzoeken instellingsoverstijgend	1	-	1
	Aantal onderzoeken specifieke instelling niet vergunninghouder	425	425	435
	Aantal onderzoeken specifieke instelling vergunninghouder	65	70	65
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling niet vergunninghouder (in dagen)	140	145	140
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling vergunninghouder (in dagen)	140	165	140
Toezicht op informatieverstrekking	Aantal onderzoeken specifieke instelling	250	270	300
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	-	10	10

Specifieke verrichtingen

Toezichtcategorie/afdeling	Prestatie indicator	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010
Aanbieden	Aantal betrouwbaarheidstoetsen	240	210	310
	Aantal deskundigheidstoetsen	153	115	150
	Aantal uitbreidingen en wijzigingen	10	1	4
	Aantal vergunningaanvragen	30	25	48
	Gemiddelde doorlooptijd betrouwbaarheidstoets (in dagen)	40	40	40
	Gemiddelde doorlooptijd deskundigheidstoets (in dagen)	40	40	40
	Gemiddelde doorlooptijd uitbreiding en wijziging (in dagen)	32	50	32
	Gemiddelde doorlooptijd vergunningverlening (in dagen)	80	100	80
	Percentage doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijn (in %)	90%	80%	90%
Verlenen van beleggingsdiensten en verrichten van beleggingsactiviteiten	Aantal betrouwbaarheidstoetsen	285	291	350
	Aantal deskundigheidstoetsen	165	186	170
	Aantal uitbreidingen en wijzigingen	9	5	5
	Aantal vergunningaanvragen	49	46	51
	Gemiddelde doorlooptijd betrouwbaarheidstoets (in dagen)	40	40	40
	Gemiddelde doorlooptijd deskundigheidstoets (in dagen)	40	40	40
	Gemiddelde doorlooptijd uitbreiding en wijziging (in dagen)	32	50	32
	Gemiddelde doorlooptijd vergunningverlening (in dagen)	80	100	80
	Percentage doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijn (in %)	90%	80%	90%
Verlenen van accountantsdiensten	Aantal betrouwbaarheidstoetsen	80	160	155
	Aantal uitbreidingen en wijzigingen	2	-	-
	Aantal vergunningaanvragen	10	8	8
	Gemiddelde doorlooptijd betrouwbaarheidstoets (in dagen)	40	40	40
	Gemiddelde doorlooptijd uitbreiding en wijziging (in dagen)	42	-	32
	Gemiddelde doorlooptijd vergunningverlening (in dagen)	80	75	80
	Percentage doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijn (in %)	90%	75%	90%
Adviseren en bemiddelen	Aantal betrouwbaarheidstoetsen	2.200	1.500	1.507
	Aantal deskundigheidstoetsen	1.500	1.200	1.327
	Aantal uitbreidingen en wijzigingen	1.850	650	720
	Aantal vergunningaanvragen	1.000	600	651
	Gemiddelde doorlooptijd betrouwbaarheidstoets (in dagen)	40	42	40
	Gemiddelde doorlooptijd deskundigheidstoets (in dagen)	40	42	40
	Gemiddelde doorlooptijd uitbreiding en wijziging (in dagen)	32	28	32
	Gemiddelde doorlooptijd vergunningverlening (in dagen)	65	60	65
	Percentage doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijn (in %)	95%	85%	95%
Emissies en Openbare Biedingen	Aantal onderzoeken specifieke instelling	16	8	10
	Gemiddelde doorlooptijd onderzoeken specifieke instelling (in dagen)	10	7	9
	Percentage doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijn (in %)	100%	100%	100%
Infrastructuur	Percentage doorlooptijd procedures binnen wettelijke termijn (in %)	100%	100%	100%

Bijlage 2: Systematiek kostentoerekening en bepaling marktbijdrage ('heffingen')

Stap 1: Bepalen kosten per toezichtcategorie

Voor de berekening van de kosten per subcategorie, wordt allereerst van grote individuele kostenposten en investeringen (boven EUR 100.000) vastgesteld of ze voor de uitvoering van één of meerdere toezichtsubcategorieën worden gemaakt. Indien de kosten per subcategorie hoger zijn dan EUR 100.000, dan vindt rechtstreekse doorrekening plaats aan desbetreffende subcategorie. Een subcategorie is opgebouwd uit meerdere toezichtcategorieën. Daarnaast worden ook de begrote mutaties in de voorziening voor de mogelijke oninbaarheid van vorderingen en de rentelasten die samenhangen met de geactiveerde voorbereidingskosten rechtstreeks aan desbetreffende toezichtcategorieën doorberekend.

De overige (niet direct toerekenbare) kosten van de AFM worden toegerekend naar rato van de toezichtinspanning per toezichtcategorie, die gemeten wordt aan de hand van de door de AFM-organisatie bestede directe toezichturen per toezichtcategorie. Directe toezichturen worden gedefinieerd als uren die ingezet worden voor de voorbereiding of uitvoering van toezicht op één of enkele toezichtsubcategorieën.

De toerekening in de begroting is gebaseerd op een gedetailleerde planning van de werkzaamheden in het begrotingsjaar. Het percentage van het totaal aantal directe toezichturen dat aan een bepaalde toezichtcategorie wordt besteed, bepaalt het percentage van de niet direct toerekenbare kosten dat aan die toezichtcategorie wordt doorberekend.

Voorbeeld toerekening aan toezichtcategorieën				
Totale kosten AFM:		EUR 1150		
Direct toerekenbare kostenposten:		EUR 150		
Toe te rekenen via uren:		EUR 1000		
Totaal aantal directe uren:		400		
Toezichtcategorie	Direct toerekenbare kostenposten	Directe uren	Toe te rekenen via uren	Totaal (kolom 2 + kolom 4)
1	EUR 50	50	= 50/400*EUR1000 = EUR 125	EUR 175
2	EUR 30	100	= 100/400*EUR1000 = EUR 250	EUR 280
3		180	= 180/400*EUR1000 = EUR 450	EUR 450
4	EUR 70	70	= 70/400*EUR1000 = EUR 175	EUR 245
Totaal	EUR 150	400	€ 1000	EUR 1150

De bovenstaande aanpak levert de kosten per toezichtcategorie op zoals weergegeven in bijlage 4: Kosten per toezichtcategorie.

Stap 2: Bepalen te heffen bedragen per toezichtcategorie

Om te komen tot het bedrag dat aan een toezichtcategorie moet worden doorberekend, wordt een aantal aanpassingen gemaakt:

1. Bij nieuwe taken, de toevoeging van een bedrag ter verrekening van geactiveerde voorbereidingskosten uit eerdere jaren;
2. De aftrek van de overheidsbijdrage (toegelicht in hoofdstuk 5).
3. De verrekening van positieve of negatieve exploitatieverschillen uit voorgaande jaren;

Ad 1: De verrekening van voorbereidingskosten uit eerdere jaren

De door de AFM gemaakte kosten die samenhangen met de aan haar toebedeelde taken kunnen pas via heffingen aan marktpartijen worden doorberekend indien hiervoor een wettelijke grondslag bestaat. Deze grondslag wordt gegeven in de toezichtwet. Bij nieuwe taken maakt de AFM echter al kosten die samenhangen met het voorbereiden op het toezicht voordat de toezichtwet in werking treedt. Dergelijke kosten kunnen niet in het begrotingsjaar worden doorberekend aan de markt via de heffingen en worden daarom opgenomen in de balans. De voorbereidingskosten die worden opgenomen op de balans zijn aan een maximum gebonden, namelijk 150 procent van de verwachte gemiddelde jaarlijkse kosten van het toezicht in de eerste drie jaar.

De voorbereidingskosten worden door de overheid vergoed voor zover deze de grens van 150 procent overschrijden. Na inwerkingtreding van de toezichtwet worden deze geactiveerde lasten over een periode van vijf jaar via de heffingen omgeslagen over de relevante groep onder toezicht gestelde instellingen. Dit leidt in de eerste vijf jaar dat toezicht wordt gehouden tot hogere heffingen dan wanneer uitsluitend de kosten van het toezicht in het heffingsjaar zouden worden doorberekend.

In 2010 worden de in eerdere jaren gemaakte voorbereidingskosten van nieuwe toezichtcategorieën als volgt behandeld:

Subcategorie	Geactiveerd ultimo 2009 (prognose)	Afschrijving 2010	Geactiveerd ultimo 2010
Bancaire diensten, elektronisch geld en betaaldiensten	139	139	0
Beleggingsobjecten	29	29	0
Krediet	137	137	0
Levensverzekeringen	215	215	0
Schadeverzekeringen	70	70	0
Optreden als clearinginstelling	90	45	45
Accountantsorganisaties	2.602	1.487	1.115
Adviseren en bemiddelen	914	914	0
Financiële verslaggeving	2.399	1.199	1.199
Marktmisbruik	486	486	0
Onderhouden van een betalingsafwikkelingsstelsel	47	9	37
Toezicht pensioenuitvoerders (Pw en Wvb)	91	46	46
Emissies	251	251	0
Totaal	7.470	5.027	2.442

Ad 3: Verrekening exploitatiesaldi eerdere jaren

Elk jaar is er een verschil tussen de begrote en werkelijke kosten per toezichtcategorie. Ook in de baten zijn er verschillen tussen begrote en werkelijke bedragen, doordat de dynamiek van de markt maakt dat de opbrengst van de heffingen niet met absolute zekerheid kan worden geraamd.

De verschillen tussen begrote en gerealiseerde baten en lasten leiden tot exploitatieverschillen, die in het opvolgende jaar in de heffingen worden verrekend. Deze verrekening vindt plaats per toezichtcategorie, zodat iedere groep slechts betaalt voor het eigen toezicht en kruissubsidiëring tussen groepen wordt voorkomen.

De in 2010 te verrekenen bedragen bestaan uit de per ultimo 2009 uitstaande bedragen op de balans, die pas in de jaarrekening over 2009 worden vastgesteld en dus ten tijde van de voorbereiding van de begroting nog niet bekend zijn.

Bijlage 3: Investeringsbegroting

Tabel Investeringsbegroting (x EUR 1.000,-)

Soort Investering	Investering 2009	Investering 2010	Afschrijvings-percentage	Afschrijving investeringen 2010	Afschrijving op investeringen van 2009 en eerder	Totaal afschrijvingen 2010
Huisvesting	132	228	13%	18	263	281
Inventaris	63	60	20%	7	585	591
Beveiligingsapparatuur	48	48	20%	5	41	46
Hardware	646	776	33%	120	776	896
Software	3.516	4.346	33%	682	1.139	1.821
Interne software ontwikkeling	290	562	33%	62	457	520
Overig	90	40	n.v.t.	-	-	-
Totaal	4.784	6.060		894	3.261	4.156

De investeringen in huisvesting nemen toe ten opzichte van vorig jaar als gevolg van aanpassingen in het klimaat en de akoestiek van het gebouw.

De stijging van de investeringen in hardware wordt veroorzaakt door ATOM fase 2. Hetzelfde geldt voor de investeringen in software. Het moment van ingebruikname van ATOM fase 1 is uitgesteld naar het voorjaar 2010 waardoor ook een groot deel van de investering doorschuift naar 2010.

Als gevolg van de investeringen in het CRM-systeem ATOM nemen de begrote afschrijvingslasten in 2010 ten opzichte van de begroting 2009 toe met EUR 0,6 miljoen en in 2011 met EUR 1,5 miljoen. Ook de afschrijvingslasten als gevolg van de investeringen in 'Transaction Reporting System' en 'Detectie & Analyse' drukken de komende jaren zwaar op de begroting van de AFM.

Bijlage 4: Kosten per toezichtcategorie

Doorlopend toezicht 2010 (x EUR 1.000,-)

Hoofdcategorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010	Mut. t.o.v. B 2009
Aanbieders	Aanbieden	Bancaire diensten, elektronisch geld en betaaldiensten	3.320	4.175	3.958	5.064	21%
		Beleggingsobjecten	1.728	1.023	2.547	1.801	76%
		Krediet	1.564	1.788	1.912	2.080	16%
		Levensverzekeringen	2.603	4.965	2.966	2.811	-43%
		Pensioenfondsen	71	323	267	160	-50%
		Rechten van deelneming in een beleggingsinstelling	2.761	2.239	3.770	4.627	107%
		Schadeverzekering	365	576	763	808	40%
	Optreden als clearinginstelling	Geen	13	58	-5	38	-35%
	Verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten	EP-houders	141	148	23	64	-56%
		Exploitatie van een MTF	4	78	27	63	-19%
Handelen niet voor publiek		379	224	428	264	18%	
Handelen voor publiek		5.723	5.745	5.304	5.773	0%	
Accountants	Verlenen van accountantsdiensten	Accountants derdelanden	0	9	5	39	330%
		Accountants met OOB klanten	1.511	4.698	3.424	4.730	1%
		Accountants zonder OOB klanten	534	2.095	1.360	2.401	15%
Adviseurs en bemiddelaars	Adviseren en bemiddelen	Geen	18.682	16.769	16.564	16.811	0%
Effecten uitgevende instellingen	Uitgeven van effecten	Deponeren financiële verslaggeving (wft)	0	0	232	234	
		Financiële verslaggeving (wtfv)	4.397	4.490	3.558	4.301	-4%
		Insider - meldingsregelingen	121	155	159	185	19%
		KGI	1.210	690	953	1.032	50%
		Klikplicht	175	139	145	154	11%
		Marktmanipulatie	2.341	2.737	2.723	2.881	5%
		Melding zeggenschap	517	629	559	651	4%
		Publicisten	220	197	227	242	23%
		Voorwetenschap	2.307	3.198	2.710	2.906	-9%
Infrastructuur	Marktexploitanten	Geen	1.059	1.195	893	975	-18%
	Onderhouden van effectenafwikkelingsystemen	Geen	472	479	447	472	-1%
Integriteit	FEC	Geen	840	0	0	0	
	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme	Geen	340	496	84	74	-85%
Overig	Bemiddelen op vorderbare gelden	Geen	20	125	26	30	-76%
	Onderhouden van een betalingsafwikkelingsysteem	Geen	44	33	10	23	-32%
	Toezicht pensioenuitvoerders (Pw en Wvb)	Pensioenfondsen	1.024	1.391	1.738	1.793	29%
		Verzekeraars	902	936	1.211	1.412	51%
	Wet handhaving consumenten bescherming	Geen	174	348	1.082	1.163	234%
	Toezicht BES	Geen	0	0	0	119	
	Toezicht Credit Rating Agencies	Geen	0	0	0	491	
Totaal doorlopend toezicht			55.563	62.153	60.072	66.674	7%

Specifieke verrichtingen 2010, voorbereiding van wet- en regelgeving en overige niet aan de markt door te belasten kosten (x EUR 1.000,-)

Hoofdcategorie	Categorie	Subcategorie	Realisatie 2008	Begroting 2009	Prognose 2009	Begroting 2010	Mut. t.o.v. B 2009
Aanbieders	Aanbieden	Bancaire diensten, elektronisch geld en betaaldiensten	2	0	0	17	
		Beleggingsobjecten	230	131	213	97	-26%
		Krediet	6	0	-5	0	
		Levensverzekeringen	0	0	0	0	
		Rechten van deelneming in een beleggingsinstelling	515	739	496	676	-9%
		Schadeverzekering	3	0	-1	0	
	Optreden als clearinginstelling	Geen	1	0	0	0	
	Verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten	Adequaat toezichthouders	30	23	0	0	
		EP-houders	18	63	116	44	-30%
		Exploitatie van een MTF	67	68	81	71	4%
		Handelen niet voor publiek	53	35	42	33	-5%
		Handelen voor publiek	690	735	584	431	-41%
		Vrijgesteld	-2	0	19	11	
Accountants	Verlenen van accountantsdiensten	Accountants derdelanden	76	0	57	75	
		Accountants met OOB klanten	834	377	195	97	-74%
		Accountants zonder OOB klanten	3.356	730	635	524	-28%
Adviseurs en bemiddelaars	Adviseren en bemiddelen	Geen	2.938	4.333	2.607	2.223	-49%
Effecten uitgevende instellingen	Uitgeven van effecten	Toezicht Emissies	3.171	4.041	3.470	4.031	0%
		Toezicht openbare biedingen	914	1.093	610	861	-21%
Infrastructuur	Marktexploitanten	Geen	16	46	47	45	-1%
	Onderhouden van effectenafwikkelingsystemen	Geen	0	24	23	22	-5%
Overig	Bemiddelen opvorderbare gelden	Geen	3	18	6	11	-41%
	Toezicht BES	Geen	0	0	0	9	
	Toezicht Credit Rating Agencies	Geen	0	0	0	94	
Totaal specifieke verrichtingen			12.923	12.455	9.194	9.372	-25%
Totaal doorlopend toezicht en specifieke verrichtingen			68.486	74.608	69.266	76.046	2%
Voorbereiding van wet- en regelgeving en overige niet aan de markt door te belasten kosten			3.175	3.005	2.007	1.938	-36%
Totaal			71.661	77.613	71.273	77.984	0%

Bijlage 5: Van begroting naar jaarlijkse heffingen per toezichtcategorie voor 2010 (exclusief exploitatieverschil 2009)

Doorlopend toezicht 2010 (x EUR 1.000,-)

Hoofdcategorie	Categorie	Subcategorie	Kosten 2010	Afschrijving voorbereidingskosten	Totale lasten	Overheidsbijdrage	Te heffen 2010 excl. te verrekenen bedragen uit voorgaande jaren
Aanbieders	Aanbieden	Bancaire diensten, elektronisch geld en betaaldiensten	5.064	139	5.202	590	4.612
		Beleggingsobjecten	1.801	29	1.831	940	891
		Krediet	2.080	137	2.218	531	1.686
		Levensverzekeringen	2.811	215	3.026	124	2.902
		Pensioenfondsen	160	0	160	19	141
		Rechten van deelneming in een beleggingsinstelling	4.627	0	4.627	1.105	3.523
		Schadeverzekering	808	70	878	76	802
	Optreden als clearinginstelling	Geen	38	45	83	0	83
	Verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten	EP-houders	64	0	64	0	64
		Exploitatie van een MTF	63	0	63	0	63
		Handelen niet voor publiek	264	0	264	60	204
		Handelen voor publiek	5.773	0	5.773	1.572	4.201
Accountants	Verlenen van accountantsdiensten	Accountants derdelanden	39	0	39	0	39
		Accountants met OOB klanten	4.730	1.041	5.771	287	5.484
		Accountants zonder OOB klanten	2.401	446	2.847	220	2.627
Adviseurs en bemiddelaars	Adviseren en bemiddelen	Geen	16.811	914	17.725	6.456	11.270
Effecten uitgevende instellingen	Uitgeven van effecten	Deponeren financiële verslaggeving (wft)	234	0	234	41	193
		Financiële verslaggeving (wftv)	4.301	1.199	5.500	344	5.156
		Insider - meldingsregelingen	185	0	185	2	184
		KGI	1.032	192	1.224	284	940
		Klikplicht	154	17	171	146	25
		Marktmanipulatie	2.881	235	3.116	3.116	0
		Melding zeggenschap	651	0	651	9	643
		Publicisten	242	42	284	284	0
		Voorwetenschap	2.906	0	2.906	2.906	0
	Geen		975	0	975	0	975
Infrastructuur	Marktexploitanten	Geen	472	0	472	472	0
Integriteit	Onderhouden van effectenafwikkelingsystemen	Geen	74	0	74	74	0
	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme	Geen	30	0	30	30	0
Overig	Bemiddelen opvorderbare gelden	Geen	30	0	30	30	0
	Onderhouden van een betalingsafwikkelingsysteem	Geen	23	9	32	0	32
	Toezicht pensioenuitvoerders (Pw en Wvb)	Pensioenfondsen	1.793	43	1.836	215	1.621
		Verzekeraars	1.412	2	1.415	326	1.089
	Wet handhaving consumenten bescherming	Geen	1.163	0	1.163	1.163	0
	Toezicht BES	Geen	119	0	119	119	0
	Toezicht Credit Rating Agencies	Geen	491	0	491	491	0
Totaal doorlopend toezicht			66.674	4.776	71.450	22.000	49.450

Specifieke verrichtingen 2010, voorbereiding van wet- en regelgeving en overige niet aan de markt door te belasten kosten (x EUR 1.000,-)

Hoofdcategorie	Categorie	Subcategorie	Kosten 2010	Afschrijving voorbereidingskosten	Totale lasten	Overheidsbijdrage	Te heffen 2010 excl. te verrekenen bedragen uit voorgaande jaren
Aanbieders	Aanbieden	Bancaire diensten, elektronisch geld en betaaldiensten	17	0	17	0	17
		Beleggingsobjecten	97	0	97	0	97
		Krediet	0	0	0	0	0
		Levensverzekeringen	0	0	0	0	0
		Rechten van deelneming in een beleggingsinstelling	676	0	676	0	676
		Schadeverzekering	0	0	0	0	0
	Optreden als clearinginstelling	Geen	0	0	0	0	0
	Verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten	Adequaat toezichthouders	0	0	0	0	0
		EP-houders	44	0	44	0	44
		Exploitatie van een MTF	71	0	71	0	71
		Handelen niet voor publiek	33	0	33	0	33
		Handelen voor publiek	431	0	431	0	431
		Vrijgesteld	11	0	11	0	11
Accountants	Verlenen van accountantsdiensten	Accountants derdelanden	75	0	75	0	75
		Accountants met OOB klanten	97	0	97	0	97
		Accountants zonder OOB klanten	524	0	524	0	524
Adviseurs en bemiddelaars	Adviseren en bemiddelen	Geen	2.223	0	2.223	0	2.223
Effecten uitgevende instellingen	Uitgeven van effecten	Toezicht Emissies	4.031	251	4.283	2.271	2.012
		Toezicht openbare biedingen	861	0	861	25	835
Infrastructuur	Marktexploitanten	Geen	45	0	45	0	45
	Onderhouden van effectenafwikkelingsystemen	Geen	22	0	22	0	22
Overig	Bemiddelen opvorderbare gelden	Geen	11	0	11	0	11
	Toezicht BES	Geen	9	0	9	9	0
	Toezicht Credit Rating Agencies	Geen	94	0	94	94	0
Totaal specifieke verrichtingen			9.372	251	9.623	2.399	7.224
Totaal doorlopend toezicht en specifieke verrichtingen			76.046	5.027	81.073	24.399	56.674
Voorbereiding van wet- en regelgeving en overige niet aan de markt door te belasten kosten			1.938	0	1.938	1.938	0
Totaal			77.984	5.027	83.011	26.337	56.674

Bijlage 6: Grondslag en systematiek van de begroting

De AFM stelt jaarlijks een begroting op van de in het komende jaar te verwachten baten en lasten, investeringsuitgaven en de inkomsten en uitgaven die betrekking hebben op de uitvoering van de taken en bevoegdheden. De grondslag hiervoor staat in artikel 1:30, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht (Wft), artikel 32, eerste lid, van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), artikel 9, eerste lid van de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv), artikel 154, eerste lid van de Pensioenwet (Pw) en artikel 149, eerste lid van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) en in de statuten van de AFM. Het gaat hierbij om de werkzaamheden die de AFM zijn opgedragen bij of krachtens de Wft, Wta, Wtfv, Pw en Wvb. Een deel van de begroting van de AFM houdt verband met activiteiten die niet rechtstreeks voortvloeien uit de wettelijke taken, zoals het voorbereiden van wetgeving.

Voordat de begroting door het bestuur van de AFM wordt vastgesteld, consulteert de AFM de marktpartijen over de begroting via het Adviserend panel van vertegenwoordigende organisaties. Na goedkeuring door de Raad van Toezicht van de AFM, wordt de begroting ter instemming voorgelegd aan de minister van Financiën (betreffende Wft, Wta en Wtfv) en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (betreffende Pw en Wvb). Dit staat in artikel 1:30, vierde lid, Wft, artikel 32, vierde lid Wta, artikel 9, vierde lid Wtfv en artikel 155 eerste lid van de Pw, artikel 150 eerste lid Wvb en artikel 15 van de Statuten van de AFM. De AFM doet onverwijld mededeling van de instemming met de begroting in de Staatscourant (artikel 1:30, zesde lid, Wft, artikel 32, zesde lid Wta, artikel 9 zesde lid Wtfv, artikel 155, derde lid Pw en artikel 150, derde lid Wvb). Ook wordt de begroting openbaar gemaakt en gepubliceerd op de website van de AFM.

De AFM-begroting 2010 is opgezet volgens de systematiek die is uiteengezet in de kabinetsnota 'Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording' (VBTB). Deze systematiek vormt de basis voor het plannen, begroten en verantwoorden door overheidsinstellingen. In de VBTB-begroting wordt een expliciete koppeling gelegd tussen de doelstellingen van de AFM, de instrumenten die de AFM inzet en de door de AFM te maken kosten. Hierdoor kunnen de individuele resultaatverantwoordelijke managers én de organisatie als geheel transparanter sturen en verantwoording afleggen over het werk en de resultaten van AFM.

De VBTB-begroting bestaat uit drie onderdelen, die antwoord geven op de volgende vragen:

- Wat zijn de algemene doelstellingen van de AFM; wat willen we bereiken?;
- Welke concrete en meetbare doelstellingen wil de AFM bereiken per taakgebied en welke instrumenten worden hiervoor ingezet?;
- Welke middelen zijn nodig voor de inzet van deze instrumenten en wat zijn de budgettaire gevolgen van beleid?